

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŠNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NOVI BAN DRAVSKE BANOVINE

Novoimenovani ban dr. Marušič bo danes zaprižen in pride jutri v Ljubljano

Beograd, 5. decembra. Z ukazom Nj. Vel. kralja je imenovan za bana dravske banovine dr. Drago Marušič, odvetnik v Ljubljani in član državnega zakonodajnega sveta. Novoimenovani ban bo danes položil službeno prisego ter bo drevi odpotoval v Ljubljano, kjer bo takoj prevzel banske posle.

Dr. Drago Marušič je rojen 1. 1884. v Solkanu pri Gorici. Gimnazijo je dokončal v Gorici, pravoslovne študije je dovršil v Pragi, kjer je promoviral 1. 1910 za doktorja. Kot odvetniški pripravnik je služboval v Gorici. Med svetovno vojno je bil dne 25. avgusta 1914 vjet na ruski fronti. Iz Rusije je odšel preko Rumunije v Srbijo ter se kot dobrovoljec umaknil s srbsko armado preko Albanije. Dr. Marušič je bil kasneje pridružen srbskemu poslanstvu v Rimu in nato tajnik pri poslanstvu v Washingtonu. Za časa svojega bivanja v Ameriki je bil pozneje tudi glavni tajnik jugoslovenske narodne jednote v Severni Ameriki. Po svetovni vojni je bil 1. 1919 v Parizu član jugoslovenske delegacije na mirovni konferenci. Tu je ostal do zaključka mirovne konference, nakar

je bil imenovan za tajnika naše delegacije pri reparacijski komisiji v Parizu. Leta 1924 je prispel v Jugoslavijo ter se nastanil kot advokat v Ljubljani.

Politično je bil pristaš bivše samostojne kmetijske stranke. Pred dvema mesecema je bil imenovan za člana Vrhovnega zakonodajnega sveta, sedaj pa za bana dravske banovine.

Konferenca dijaške Male antante

Beograd, 5. decembra. p. Od jutri do prihodnje nedelje se bo vršila v Bukarešti konferenca eksekutivnega odbora Male antante študentov. Med drugim bodo razpravljali na tem sestanku o sklepih sprejetih v Bruxellesu, dalje o počinjskih kolonijah študentov Male antante na Jadranu, o izmenjevanju študentov s posameznimi državami, o raznih sportnih tekmovanjih ter končno o najvažnejšem vprašanju, o organizaciji velikega kongresa študentov Male antante, ki se bo vršil koncem februarja v Bukarešti. Na ta kongres pojde samo iz naše države iz vseh naših univerz okrog 500 študentov.

Seja VZS

Beograd, 5. decembra. AA. Vrhovni zakonodajni svet je imel včeraj sejo od 16.—19.50. Nadaljeval je podrobno razpravo o zakonskem načrtu glede izkoriščanja vodnih sil. Poleg dosedanjih referatov je seji prisostvoval zastopnik ministrstva financ, načelnik Peter Petrovič. Na dnevnem redu današnje seje je konec podrobne razprave o zakonskem načrtu glede izkoriščanja vodnih sil in pregled dela vrhovnega zakonodajnega sveta v letošnjem letu.

Kronanje kralja Karola

London, 5. decembra. g. »Daily Mail« objavlja zanimiv razgovor svojega bucareškega poročevalca z rumunskim kraljem Karolom. Na vprašanje, kdaj se bo vršilo kronanje, je kralj Karol izjavil, da se mora podvreči tradiciji. Datum kronanja zaradi težkega gospodarskega položaja še ni določen. Kronanje se bo vsekakor vršilo v Albi Juliji. Ta zadeva pa ni nujna. Kronanje bo združeno z velikimi stroški in z ozirom na težak gospodarski položaj sedaj ni mogoče. O svojem razmerju do princeze Jelene je dal kralj Karol z licem moža, ki je prebolel svojo bolest, razumeti, da smatra ločitev za definitivno.

Majorski Pabst odhaja.

Dunaj, 5. dec. g. Pruski major Pabst, ki je bil kakor znano pred enim letom izgnan iz Avstrije ter se je nedavno vrnil, je sporočil vodstvu Heimwehra na Tirolskem, da odklanja vsako nadaljnje sodelovanje s Heimwehrom. V najkrajšem času bo zapustil Avstrijo.

Potres v Indiji

Rangoon, 5. decembra. Prednočnem so zabeležili v Burmi izredno močan potres, ki so ga čutili skoraj v vsej deželi. Dosele je 36 mrtvih. Število ranjenih je zelo veliko. Potres je porušil mnogo hiš. Najbolj je trpelo mesto Piju, ki je skoraj popolnoma uničeno.

Nemiri v Nemčiji

Berlin, 5. dec. g. Znaki nemirov v Nemčiji se vsak dan množijo. V več večjih in manjših mestih je prišlo danes in včeraj do velikih kravalov in izgovorov, ki so deloma potekali krvavo. Policija je morala povsod nastopiti zelo radikalno ter izvršiti mnogo aretacij.

Politična zarota v Lisboni

Lisbona, 5. decembra. g. Politična policija je odkrila široko zasnovano zaroto, ki je imela za cilj zrušiti sedanji režim. Politika je zaplenila tajen transport orožja ter njegove spremljevalce. Na podlagi izjav aretirancev je bilo aretiranih nadaljnjih 100 oseb.

Vroča kri

Organizacija sovjetskega dumpinga

V Moskvi bo osnovana posebna organizacija za sistematično izvajanje sovjetskega dumpinga

London, 5. decembra. »Daily Mail« poroča, da je sovjetska vlada izdala 22. in 28. novembra dva odloka, ki urejata vprašanje dumpinga ter predvidevata ustanovitev glavnega stana, ki bo izdelal podroben načrt za izvajanje dumpinga po vsem svetu. Načelnik te organizacije je Aron Rosenholz, ki je leta 1927. sovjetski odpravnik poslov v Londonu. Člani te organizacije bodo sovjetski trgovski agent v Angliji Saul Bron in 4 člani sovjetske teroristične policije (Gepu). Zadnji imajo nalogo, da nadzirajo vso akcijo za dumping in preprečijo eventualne zlorabe. Sovjetska vlada bo obnovila in ojačila akcijo za dumping ob novem letu. Vsi dosedanja namesčenci sovjetskega trgovskega urada razen 6 so bili odstavljene. Ruska vlada bo skušala s pomočjo te organizacije organizirati bolj uspešen in sistematičen dumping, ki bo slonel vrhute na zdravi gospodarski podlagi.

Riga, 6. decembra. Na latviškoestonski meji se vrše srditi boji med upornimi kmeti in sovjetskim vojaštvom. Sovjetska vlada je izpriznila vse obmejno ozemlje. Prebivalstvo se je moralo izseliti v notranjost.

Pruski ministrski predsednik o težavah nemškega naroda

Nemčija mora izpolnjevati mednarodne pogodbe, sicer jo zadene neizogibna katastrofa

Dresden, 5. decembra. d. V cirkusu Saranani se je vršil velik shod socialistične stranke, na katerem je govoril pruski ministrski predsednik dr. Otto Braun. V govoru, ki ga je imel, je med drugim zavračal očitke, da je nemška socialna demokracija odgovorna za težave, katere ima nemško gospodarstvo z Youngovim reparacijskim načrtom. Nemška socialistična stranka vidi v Youngovem načrtu samo poskus pokazati zunanemu svetu dobro voljo nemškega naroda poravnati škodo, ki so jo povzročili mogotci bivše cesarske monarhije. Če bi Nemčija odgovorila, da ne mara plačevati reparacij, bi morala računati tudi s tem, da jo bo zadela neizbežna katastrofa. V notranjih političnih vprašanjih se je posebno pečal z znižanjem plač in mezd ter

izjavil, da bo morala državna vlada splošno s tem storiti tudi vse za znižanje življenjskih potrebščin. Nemški narod in republika čakajo v prihodnji zimi najtežje preizkušnje. Kljub temu pa so vse zahteve in kliči po diktaturi docela nesmiselne. Kljub razdvojenosti, ki vlada med nemškimi strankami, je vendar treba priznati državni vladi, da poskuša pomagati nemškemu narodu in gospodarstvu. Da pa bo pri svojem delu uspešna, je potrebna, da se v poslednjem hipu iztrezni ne samo nemški narod, temveč tudi njegovi zastopniki v državnem zboru.

Med govorom ministrskega predsednika dr. Brauna so vrgli narodni socialisti nekaj bomb s plinom za solzenje. Metalcev bomb niso mogli prijeti.

Sporazum med Macdonaldom in liberalci?

Dve londonski politični senzaciji — Vlada pripravlja volilno reformo, delavska stranka pa »revolucijo«

London, 5. decembra. Ministrski predsednik Macdonald je izjavil, da bo še pred božičnimi prazniki predložil angleškemu parlamentu novi načrt volilne reforme. V političnih krogih je izzvala ta izjava veliko senzacijo in jo tolmačijo tako, da je prišlo med liberalci in delavsko stranko do popolnega sporazuma, kar bo omogočilo vladi, da ostane še dolgo časa na krmilu. Na drugi strani zbira mala skupina delavske stranke podpise za manifest, v katerem ostro napada vlado zaradi njene neuspeha v vprašanju brezposelnosti in zahteva, naj se sestavi narodni kabinet ali diktatura petih članov, ki bi imela polnomočje, da reši sedanjo gospodarsko krizo in omili brezposelnost. Oba ta dogodka sta zbudila v angleških političnih krogih veliko senzacijo, ker so s tem precej padle naide konservativnih krogov, da bo prišlo do novih volitev, v katerih bi konservativna stranka dosegla uspeh.

Rudarske stavke v Angliji za enkrat ne bo

Zveza rudarjev je odgodila sklepanje o splošni stavki in priporočila organizacijam nadaljnja pogajanja

London, 5. decembra. Napor vlade so se v toliko posrečili, da je včerajšnja konferenca delegatov rudarske zveze odgodila sklepanje o splošni rudarski stavki in pozvala krajevne organizacije, naj se nadalje pogajajo z lastniki glede delovnega časa. Kakor že znano, je bila dana delavcem in delodajalcem možnost, da sporazumno razdele delovni čas, ki znaša tedensko 45 ur. Lastnikom premogovnikov je bila tako podana možnost, da razdele delovni čas po potrebi. Zaradi tega pa je nastal med rudarji proti temu velik odpor, ker menijo, da bi lastniki to zlorabljali. Ker pa se angleška premogovna industrija nahaja v zelo prekarjem položaju in so naročila vedno manjša, bi bila stavka naravnost usodna za angleške premogovnike, ki bi bili v tem primeru še bolj prizadeti po inozemski konkurenci. Zato je razumljivo, da je vlada z vsemi silami pritiskala na obe stranki, da se pogodita.

Špijonažna afera pred Sobranjem

Sofija, 5. decembra. AA. Včeraj se je pričela v Sobranju razprava o špijonažni aferi. Najprvo je govoril poslanec Fijamilev, predsednik parlamentarne skupine Demokratskega govora. Navedel je potoke afere ter poudarjal protislovja med uradnimi komunikacijami, izjavo šefa generalnega štaba in poročili listov, zlasti »Zvona«. Govornik je dejal, da bi moral minister vojske razpršiti neresnične govorice s točnimi podatki in afero zaključiti s strogo preiskavo ali pa z ostrim kaznovanjem onih, ki so afero pretiravali. Nato so govorili socialistični poslanec Ignatjev, ostali interpellanti in minister vojske Bakardžijev.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.675, Berlin 13.4775—13.5075 (13.4925), Bruselj 7.8959, Budimpešta 987.65—990.65 (989.15), Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 794.67—797.67 (796.17), Newyork 56.355—56.555 (56.455), Pariz 222.25, Praga 167.37—168.07 (167.67), Trst 296.37 denar, 296.44 blago.
INOZEMSKA BORZE.
Curih: Beograd 9.1280, Pariz 20.28, London 25.0525, Newyork 516.1375, Bruselj 71.99, Milan 27.05, Madrid 57.5, Amsterdam 207.70, Berlin 123.10, Dunaj 72.65, Sofija 3.73, Praga 15.30, Varšava 57.85, Budimpešta 90.26, Bukarešta 3.0625.

Ali ste že naročili na „ŽIVLJENJE IN SVET“?

Izboljšanje železniškega prometa

Ojačenje gornjega ustroja prog in modernizacija signalnih naprav — Skrajšanje voznega časa

Beograd, 5. dec. p. V ministrstvu za promet so pripravili vse potrebno, da se v najvišji meri izboljša promet v naši državi. Tako bo po novem načrtu voznja simplonovega ekspresa po naši državi skrajšana za celo uro. Vse zveze tako mednarodne kakor tudi lokalne, bodo izboljšane. Popravili bodo povsod, kjer je potrebno, spodnji ustroj železnice, zlasti na progi Vinkovci—Bud. Zato se bodo moglo uporabljati najnovejše lokomotive moderne

ga tipa, ki smo jih prejeli iz Nemčije na račun reparacij. Najprej bodo popravili železniške tise v predvojni Srbiji. Včeraj so pričele delovati nove signalne naprave in nova blokaža na postajah Zemun—Vinkovci. Tekom treh let bodo uvedli te bloke tudi na vseh ostalih postajah. Realizirana je tudi direktna železniška zveza Poljske z našim Primorjem in Lvov—Zagreb—Sušak.

Pomorsko oboroževanje Italije

Z vso naglico grade nove moderno opremljene križarke, podmornice in torpedovke

Rim, 5. decembra. Klub veliki gospodarski krizi, ki vlada v Italiji se Italija na veliko oborožuje. Gradijo celo vrsto najmodernejših križark, ki razvijajo veliko hitrost in se štejejo lahko med najhitrejšje križarke na svetu. Včeraj so poizkušali novo križarko »Alberico da Barbiano«, ki je vozila s hitrostjo 42 vozlov na uro, kar predstavlja za te vrste vojnihi ladi brezdvomno rekord. Pri nadaljnjih poizku-

njah je dosegla ta križarka 49 vozlov na uro, kar je brezdvomno edinstven rekord. Križarka ima komaj 5000 ton, a ima izredno močne stroje.

Na drugi strani so se vršili tudi poizkusi z novo podmornico »Luigi Settembrini«. Dosegla je hitrost 17.6 vozlov na uro. Ima 1000 ton in osem torpednih cevi, ki lahko izstrelijo 16 torpedov. Oborožena je s topom 102 milimetrov in z večjim številom strojin.

Ostavka Tardieujeve vlade sprejeta

Kdo bo sestavil novo vlado, je še popolnoma nejasno — Poincaré od klanja mandat

Pariz, 5. decembra. Tardieujeva vlada je po snočnem glasovanju v senatu, kjer je ostala z 8 glasovi v manjšini podala ostavko. Ministrski predsednik Tardieu je takoj po seji odšel k predsedniku republike ter mu predložil demisijsko celokupne vlade, ki je bila sprejeta.

Današnji listi razpravljajo o krizi vlade dokaj mirno in hladno. Glede na vedne težkoče, s katerimi se je moral boriti Tardieu, se je padeč njegove vlade že dolgo pričakoval in zaradi tega ni bilo nikakega iznenadenja. Mnogo bolj kakor vzrok padca Tardieujeve vlade zanima javnost in politične kroge rešitev vladne krize. »Matin« misli, da bo kriza precej dolgotrajna, ker bo zelo težavno sestaviti vladno večino. Tardieujevo vlado je pravzaprav vrgla manjšina. List sodi, da niso popolnoma izključene nove volitve. Edini mož, ki bi mogel sestaviti vlado republikanske koncentracije, je Poincaré. Poincaré sam pa je po včerajšnji seji senata izjavil, da odločno odklanja mandat za

sestavo vlade in da je to njegova zadnja beseda. Upajo pa, da se bo njegovim osebnim prijateljem in predsedniku republike posrečilo, da ga pregovore. Predsednik republike je danes pozval k sebi predsednika senata in poslanske zbornice, s katerima je imel daljše posvetovanje.

Dve veliki nesreči v Ameriki

Rio de Janeiro, 5. decembra. Snoci je eksplodirala municijska tovarnica v mestu La Cunha v državi Minas Geraes. Ubitih je bilo 30 vojakov in več sto ranjenih. Materijalna škoda je zelo velika ter bilo v bližini poškodovanih več hiš.

Newyork, 5. decembra. V Prattu je nastal v tamošnjih zalozah Standard Oil company velikanski požar. Eksplodiralo je 18 velikih tankov petroleja. Ogromen požar je trajal celo noč. Škodo cenijo na milijon dolarjev. Pri gašenju je bilo ranjenih 22 gasilcev in več drugih oseb.

Burno življenje dekleta na valovih ljubezni in strasti

opisuje popularni ameriški pisatelj C. G. Norris v svojem prekrasnem romanu

„Droča kri“

Nobene hvale ne potrebuje ta roman, ker je tako zanimiv, da ga človek ne more odložiti, dokler ga ne prečita. Saj je ljubezen tista sila, ki se ji ne more nihče upreti. In z ljubeznijo, od najnežnejše do najstrastnejše, je prepleten Norrisov roman, ki začne izhajati v „Slovenskem Narodu“

že jutri

Besedo imajo naši čitatelji

Parterno stojišče v operi

Nekaj časa že je opaziti, da takozvano dijaško stojišče v operi ni tako polno, kakor je bilo prejšnjo sezono. Pravim »takozvano«, zakaj na njem ne najdemo samo dijakov, temveč tudi obrtnike, obrtniške vajence in pomočnike, uradnike, profesorje, trgovce in druge, ki bi pač lahko plačali več kakor pa dijaki. Posebno je opaziti, da na tem dijaškem stojišču ob priliki različnih gostovanj prevladujejo nedijaki, zakaj mnogo je dijakov, ki ne zmorejo niti navadne vstopnine, kaj šele zvišano!

Pred vojno je bilo to drugače urejeno! Dijaki so plačevali za stojišče po 10 vinarjev, ostali pa za isti prostor 20 vinarjev. Približno enako bi moglo biti urejeno tudi sedaj. Dijaki naj bi plačali recimo 2 dinarjev, nedijaki pa 15 Din. Če nedijaki ne bi plačali za stojišče, ki pa je v operi na najlepšem prostoru, naj pač kupijo sedež na balkonu ali galeriji: vsaj nekaj prostora bo ostalo za dijake, ki dostikrat ne morejo na svoje »dijaško stojišče«, ker so pokupili vstopnice nedijaki! Ustrezno bo dijakom, ki bodo sigurno imeli več prostora in pa operni blaginji, ki bi prodala več sedežev. Kontrola pa bi se izvajala na ta način, da bi bile vstopnice »Dijaško stojišče« i po obliki i po barvi različne od vstopnic za »Parterno stojišče«. Biljeterji pa naj bi od vsakega, ki pokaže dijaško vstopnico, zahtevali legitimacijo ter vsakega, ki bi zlorabil dijaško vstopnico, naznanili stražniku in upravi, ki naj bi njih imena objavila brez parda na dnevnem časopisu, ravno tako pa tudi imena onih dijakov, ki bi eventualno »dobavljali« dijaške vstopnice — nedijakom! Mutatis mutandis bi se enako izvedlo diferenciranje cen za vse ostale prostore in v obeh gledališčih in marsikatera predstava ne bi bila odigrana pri »napol prazni hiši«!

Dijak.

Dolenjski tramvaj in promet

Skoro vsak dan berem »Slovenski Narod« in vidim, da vedno kritizirajo tramvaj ali kako drugo vozilo, enkrat radi prepočasne, drugič radi prehitre vožnje. Posebno rad pa čitam članke o prometu in sicer zato, ker sem sam vozač, čeprav ne pri tramvaju. Povem pa, da vsi tisti, ki kritizirajo prepočasno ali prehitro vožnjo, še niso nikoli vozili nobenega vozila in zato nimajo pojma o prometu po večjih mestih.

Tramvaj v Ljubljani imamo že mnogo let, vedeti pa moramo, da vozi na kratkih progah in po ozkih ulicah ter da mora prevoziti mnogo ostrih ovinkov, kar je znatna ovira.

Navzlic temu bi pa lahko vozil mnogo hitreje, če bi bili pasajirji nekoliko bolj okretni in pešci previdni. Sam se sicer s tramvajem za enkrat zelo malo vozim in tudi samo radi tega, ker prepočasno vozi. Opazujem pa večkrat ljudi, kako se pripravljajo vstopiti ali izstopiti iz tramvaja. Na postajališčih se tramvaj ustavi in sprevodniki, čaka, da se potniki počasi skobacajo iz njega ali da prav komodno vstopijo. To gre tako počasi, da stoji tramvaj večkrat brez potrebe po več minut na postajališču, potem pa se sprevodnik pogleda po ulicah, če se še kdo zbliže. Če mu kdo maha z roko, počaka še njega, da vstopi. To je navada samo v Ljubljani. Nato pelje tramvaj naprej. Vozač pa ima težko nalogo, ker mora dobro paziti, da res tega ali onega pešca ne povozijo.

Pešci imajo čudno navado. Mislijo namreč, da se jim mora tramvaj ali avtomobil ogniti. Tako domišljavi ne smejo biti v današnjih časih. In kako je mogoče ustreči takim ljudem? Red je povsod in naj bi bil tudi pri tramvaju, samo ljudi je treba navaditi nanj. Ljudje naj hitro vstopajo in izstopajo in tramvaj naj takoj nadaljuje pot, ne pa čaka kdaj se bo komu zljubilo vstopiti ali izstopiti. Potem bo vse hitrejši promet po zgledu drugih večjih mest.

Strogo bi bilo treba tudi paziti na vsa vozila, da bi vozila po desni strani. A če se drže tega vozila, zakaj bi se tudi pešci ne držali, da bi hodili samo po desni strani in to po trotoarjih, določenih za nje, ne pa križem križem po cesti. Zakaj taka ovira v prometu? To delajo večinoma pešci, ki tudi največ kritizirajo promet, pa so sami največja ovira. Saj po drugih večjih mestih se pasanti niti ne upajo stopiti na cesto s trotoarjev, kjer so prometne ceste.

Tako se morajo tudi v Ljubljani navaditi, pa bo drugačen red kakor je in manj nesreč. Prometna sredstva so danes neobhodno potrebna kakor tramvaj, avtomobili, motorna kolesa in razna vozila, ker to ni več luksuz, kakor je bil v prejšnjih časih. Kdor se že vozi z motornim vozilom ali s tramvajem, se hoče voziti hitro, kajti čas je zlato. Če bi se moral voziti tako, kakor žele nekateri pešci, bi bilo bolje, da bi hodili peš.

Torej bodimo bolj velemestni, ne pa tako nazadnjaški in starokopitni. Mislim, da mi bodo potrdili, če pešci ne, vozači pa prav gotovo. To sem hotel že davno povedati vsem tistim, ki kritizirajo promet v Ljubljani.

G. P.

Pota za Gradom

Pod tem naslovom je pretekli teden v št. 270 »Slov. Nar.« nekdo opisal dela za Gradom in v Streliški ulici in na koncu svoje glava članka omenil tudi nove poti na Grad, ki jo namerava zgraditi mestna občina in za katero se je g. pisec zelo povoljno izrazil in s katere se bo nudil obiskovalcem krasen razgled. S tem se strinja tudi pisec teh vrstic in številni prijatelji in obiskovalci Gradu, ki do sedaj iz vsega vzhodnega dela mesta od Studentovske ulice do Karlovske ceste niso imeli niti ene javne poti na Grad in so bili primorani, ako se niso hoteli vračati po isti poti nazaj, hoditi do leč dol in deloma po opisani vozni cesti do konca Grada na Karlovske ceste. Nekaj čudno pa se mi dozdeva, kako g. članek graja, da so v načrtu te poti predvidene stopnice, kajti zemljišče, preko katerega je ta pot projektirana in tudi že začetna, leži nekako sredi Strme poti, vodi le polagoma navzgor, brez hudih klanecv in ovinkov in se šele na koncu pred združitvijo z vožno cesto na Grad nekoliko dvigne, za kar bi bilo potrebno nekoliko stopnic, po vsem drugem terenu pa po mojem mnenju ne bi bilo treba, saj je enako napetih poti tudi sedaj več na Gradu, katere tudi in še bolj napete nimajo nikakih stopnic.

Prijatelj Grada.

Vojna kislega zelja

Na dolgo in široko ste že pred dobrim tednom pisali, kako in zakaj je pričelo štrajkati kislo zelje in ogorčeno zapustilo ljubljanski trg ter sedaj mulo kuha v blagodišnih kadeh po Krakovu, Trnovem in na Gmaji. Hudo smo se bali, da Ljubljana ne bi umrla na pomanjkanju te staroslavne delicatne, zakaj zeljarji so bili razžaljeni prav do srede svojih trdih src. Možakarji so brusili rezila ribežev in zeljarice — že veste, kaj, da se je vse mesto treslo pred to razžaljeno vojsko. Hrabra vojska naše zelene policije je bila v večni in najstrožji pripravljenosti za obrambo rotovža in trznega urada. Na kolodvoru sta pod polno paro noč in dan čakala vrhnici in kamničarji, mobiliziran je bil pa tudi ves naš tramvaj z ozelenelo št. 13 na čelu, da preplašene in izstradane begunce z bliskovito naglico preselijo v varno zavetje pred krvočelnimi zeljarskimi trumami. Bojevitost po vihrate onstran Zoisove ceste zastave z zeljnato glavlo v grbu in grmelu so bobneči strelji najtežjih kadi ... »Hannibal ante portase« se je razlegalo po drhteči Ljubljani in naša zvesta gasilska vojska pod vrhovnim poveljstvom generala Turka je stala pripravljena na Bregu, Sentjakobskem mostu in sploh ob vsej meji in čakala strašnega trenutka, ko izstrelji sovraženik salvo, da junaški gasilci prestrežejo po zraku brenčeče zeljnate glave v razpete ruhe.

Čakali so in čakali, ali zastoj. Niti ena granata ni priletela iz trdnjave in zeljarski kanoni so se izkazali za bobneče kadi. Izdaja je zlomila zeljarsko silo in na trgu je vsak dan dosti kislega zelja, da klobasam in rebercam ni treba zdihovati po svojem zvestem drugu.

Rus je posegel v boj in nas rešil pogina. Bog nas varuj, ne tisti boljševoški iz Moskve, ampak naš gospod doktor in komandant trznega urada. Kar papir je vzel gospod mestni fizik v roko in izračunal, da je kislo zelje po 5 Din predrago, če velja 100 kil zeljnatih glav le 40 Din. In pomislil je tudi, da pomeni to do 40 par do 5 dinarčkov navijanje cen. Ker pa tržni urad mora varovati vse prebivalstvo mesta in ima srce tudi za zeljarice, jim je za kislo zelje usmiljeno ponudil 4 Din za kilo in zeljarji so po dolgotrajnih pogajanjih res znižali ceno na 4 Din, o nižji ceni pa sploh ni bilo govora. Ker je pa Vodnikov trg še vedno občinska last, je obči-

na kratkoma lo prepovedala na trgu prodajati tako drago zelje in vzela trdim zeljaricam prostore.

Stradati ni bilo treba niti en dan, ker so dosti zelja pripeljali iz okolice in tudi iz Trnovca, tržni urad ga je pa sam nabavil z raznih strani in od župana Oražma iz Most toliko, da je kislega zelja na trgu dosti po 2 in pol dinarja.

Zeljarji namreč pošiljajo zelje v Zagreb in drugam na debelo po 1.90 Din, in če ga tako poceni privoščijo Zagrebčanom, bi ga mogli tudi nam privoščiti vsaj po 3 Din na drobno, saj je 1.10 pri kili vendar že prav lep dobiček. Sedaj imamo torej že dosti zelja po 2.50 Din in tudi trnovsko se že dobi na trgu po tej ceni, pa oni Trnovci, ki jim je prepovedano prodajanje na trgu, vendar se hočejo izsiliti višjo ceno.

Za ceno kislo zelje se Ljubljancem torej morajo zahvaliti mestnemu tržnemu uradu, ki mu je uspelo, da je znižal tudi ceno fižola skoraj za polovico. Če računamo, koliko zelja in fižola Ljubljana vsak dan potroši, nam je tržni urad prihranil prav težke tisočake, ki mu moramo biti hvaležni zanje.

Ljubljanska srajca.

K članku

„Dolenjski tramvaj“

V »Slov. Narodu« z dne 3. t. m. pripominjamo, da se je udomačila navada, da iz mesta vozeči tramvaj čaka pred železnico na onega z dol. kolodvoru, kdaj se mu bo zljubilo odpeljati z mitnice. Med tem naj pa občinstvo milostno čaka ali pa gre peš naprej pod zaprtimi rampami tik pred vlakom v nevarnosti, da ga vlak povozijo, kar bi ne bilo potrebno, če bi dolenjski pravočasno prispel na križišče in bi ne bilo treba prestopati tik pred zadnjo postajo. Ker pa dolenjec prekasno odide, ima zamudo na vseh križiščih do magistrata, tam pa zvezo izgubi. Tudi ima dolenjec dovolj časa, da bi vedno vozil na dolenjski kolodvor in ne samo k vlakom, od koder naj bi se napravila brv in steza na Dolenjsko cesto, kakor je bila pred vojno. Pripomniti je, da je cesta na dolenjski kolodvor prestrma in potrebna regulacije.

— Ali je to potrebno? Cestna železnica je na delu Dunajske ceste pred palačo Ljubljanske kreditne banke dogradila svoja dela. Kljub temu, da je bila že pred 10 dnevi gotova, še do danes ni smatrala za potrebno, da odstrani gradbeni material. Tramvajska proga teče sedaj prilično tihoma ob hodniku ter je promet s kupi kamenja oviran. Obstoja opasnost, da se baš radi bližine tramvajске proge in teh kov prijeti kakšna nesreča ter da se bo šele takrat odstranilo, kakor se take stvari pri nas sploh rade delajo. Cestna železnica ima enake dolžnosti kot vsako podjetje ter bi tudi drugemu podjetju ne bilo dovoljeno, da pušča take kupe gramoz, ki ovirajo promet, ležati na cesti. Naj velja za vse enaka pravica in dolžnost! — Ljubljancem.

Čudne naprave

Ljubljana, 5. decembra.

Ljudje postajajo pred jezuitsko cerkvijo in zmagujejo z glavami, čudijo se, zabavljajo in hvalijo. Tista ograja, preluknjana kakor satovje ali pleten stol, jim ne da miru. Da, slog, res imenito se prilaga cerkvi, ampak vendar ... Kakopak Plečnik je zopet zraven, pravijo profesionalni zabavljalci in vsevedci, kakopak Plečnik, pa pravijo tudi tisti, ki se zanese na mojstra svetovnega slovesa. Prav je imel gospod župan na Merkurjevem zabavnem večeru, ko je proslavljal velikega umetnika, in prav je tudi imel, ko je rekel, da je Plečnik zmagal. Kakor smo danes hvalili baročni arhitektom za rotovž, Senklavž, Sv. Jakob, Križanke, nunsko, šentpetersko cerkev in za vse druge krasne stavbe stare Ljubljane, tako bodo pozna stoletja povečevala Plečnikovo Ljubljano. Ampak vendar, ta ograja ...

I seveda, saj se ni vse delo gotovo! Za ograjo namreč nasade še divjo trto in druge ovijalke, ki splezajo na zid in čezenj ter tudi skozi luknje, da bo vsa ograja zelena, jeseni pa vsa pisana. Na severni strani v Ciril-Methodovi ulici bo rastline seveda treba prisiliti skozi ograjo, bršljan bo pa prepregel ograjo sam, ker se dobro počuti tudi v senci. Silkovita bo ta ograja tako, kakor nobena druga v Ljubljani in tisto satovje je krasna ideja. A tudi ta genjalna ograja še ni vse, saj za njo okrog cerkve zasade tudi gosposke piramidne tople, ki bodo zastirali cerkev kakor po potresu ponesrečeno predelano cerkev sv. Jakoba proti poštni direkciji.

Prav tako kakor sicer lepa cerkev Srca Jezusovega ne spada v svojo okolico, tako tudi cerkev sv. Jožefa bolj kakor kralji Ljubljano, ki kakor ogromen špargelj moli izmed stropa. Ne spada h karakterju celotne slike Ljubljane in bode skozi njo, kakor štrli iz nje zvonik Srca Jezusovega. Špargljem in z zobotrebec na Taboru sicer ni mogoče storiti ničesar, vendar pa na Taboru cerkev vsaj zakriva jo samostan in nasadi, zato bodo pa tudi na Poljanah topili vsaj nekoliko omilili in prikrili trde linije med hišami prav nerodno in težko delujoče cerkve. Dolgočasna in mrtva je ta cerkev in s svojimi dolgčasom uprav kriči, kako nesrečna je upraba starih slogov, ki so se že davno preziveli, ker niso te stavbe porojene iz duha današnjega časa, v zelenem okvirju ograje in visokih topolov bo pa ta disharmonija prav srečno ublažena.

Tudi na Pogačarjevem trgu se ljudje sprašujejo, zakaj so uredili okolico stolnice. Monumentalna Misljeva giganta pač zasluži čedno ulico, saj spada semeniški portal med najlepša arhitektonska in kiparska dela v Ljubljani, nova ograja in stopnice za cerkvijo nad Pogačarjevem trgu so pa tudi potrebne, če zaradi cerkve, še bolj pa zaradi novega tromostovja

Jutri velika premiera!

Barcarola

Operni vefelfilm, pri katerem sodelujejo:

solisti (Jarmila Novotna kot Olympia) orkester in zbor berlinske državne opere v operah „TANNHAEUSER“ in „HOFFMANOVE PRIPOVEDKE“

V glavni vlogi govori in poje popularni umetnik

Gustav Fröhlich

Elitni kino Matica

JUTRI!

JUTRI!

čez Ljubljano, ki mora dobiti tudi primerno okolico. Ko se umaknejo grde lesene barake in kolibe s Pogačarjevega trga, bo namreč Marijini trg, tromostovje in Pogačarjev trg s stolnico zaključena celota ter tudi največji in najlepši prostor v Ljubljani. Tisti kolobar res sedaj še leži na tleh kot pozabljena pnevmatika za nizkimi stebri, ampak tam bo stala visoka rumenkasto zelena cipresa prav posebnih vrste in barve ter poživljala mirni zid cerkve in kakor klicaj vleka poglede že s preurejenega Marijinega trga proti Senklavžu. Iz potrebe je torej tudi ta ograja in gotovo bo Ljubljani v okras, saj se zanesemo na mojstra Plečnika.

Predavanja slavističnega kluba

Ljubljana, 5. decembra.

Slavistični klub Društva slušateljev filozofske fakultete ima namen z javnimi nedeljskimi predavanji vzbuditi zanimanje našega izobraženstva za vsakovrstna važna, sodobna splošna kulturna in znanstvena vprašanja in ga s tem pritegniti k kulturnemu sodelovanju. V tem smislu je prišel Slavistični klub lanske leto z nedeljskimi predavanji in misli nadaljevati tudi letos.

Ker se je zanimanje za ta predavanja zelo povečalo in ker se Slavistični klub zaveda njih velikega kulturnega pomena, je letos zasnoval obširnejši in pestrejši program. Za sodelovanje je naprosil mnogo naših prvostopskih znanstvenikov in visokih kulturnih mož, ki nam bodo povedali pač svoje najbolj dognane misli in nazore o naši sodobni kulturi in znanosti.

Iz področja slov. literarne zgodovine in sicer o dobi preporoda bo govoril univ. prof. dr. Fran Kidrič, najboljši poznavalec starejših slov. lit. zgodovine. Za filološke probleme smo naprosili univ. prof. dr. Frana Ramova, ki je izreden poznavalec slovenskega jezika. O zanimivih osebnih odnosih do slov. kulturnega sveta bodo vsekakor predavanja treh predstavnikov naše umetnosti: predavanje pesnika Otona Zupaniča, načelna premišljevanja o slovenski umetnosti slikarja Riharda Jakopiča in svojevrstno predavanje pisatelja F. S. Finžgarja o slovenskem kmetu. Iz poglavja o idejnem pojmovanju alpinizma bo govoril dr. H. Tuma, pisatelj Ferdo Kozak bo predaval o sodobnem človeku in njegovih potih, kritik Josip Vidmar o Franu Levstiku kot literarnem kritiku, ob priliki stoletnice njegovega rojstva. Naprosili smo za predavanje tudi dr. Stanka Lebna, ki je izbozen poznavalec romanskih literatur in dr. R. Kolarica, ki bo govoril iz področja jezikoslovja. Poleg tega bo govoril dr. Stanko Vurnik o slovenski ljudski glasbi, dr. St. Gogala o sodobnih duhovnosti in Anton Ocvirk o slovenskih kulturnih problemih.

S tem seveda ni zaključen krog predavateljev, ker bo klub vedno skrbel za sva in sodobna predavanja. S predavanji prične klub jutri, 7. t. m., in sicer s predavanjem Ant. Ocvirka; 14. dec. bo predaval Ferdo Kozak in 21. dec. F. S. Finžgar. Ostala predavanja se bodo vršila prihodnje leto od srede januarja naprej.

Slavistični klub vabi slovensko javnost, da se udeležuje teh nedeljskih predavanj, ki se bodo vršila ob pol 11. uri dopoldne v univerzitetni zbornici. Vstopnine ni.

Slavistični klub.

Iz Ribnice

— Proslava 1. decembra. Ker se čitajo iz vseh krajev naše domovine in tudi iz inozemstva poročila o praznovanju našega praznika 1. decembra, bi se mislilo, da smo pri nas ta dan spali. Temu pa ni tako, ker smo tudi pri nas lepo proslavili ta dan. — Ob 8. uri se je vršila svečana služba božja, katero je opravil g. dekan Skubic ob asistenci obeh kaplanov. Božje službe se je udeležila šolska mladost s svojimi razredniki in razrednicami, Sokol v kroju in zastavo, rez. oficirji v uniformi, uradniki in uradnice tuk. uradov, mnogo občinstva iz trga in tudi mnogo možakarjev iz bližnjih vasí je bilo opaziti, iz česar se da sklepati, da so tudi ti pričeli uvidevati pomen tega dne. — Delo je skoraj povsod popolnoma počivalo. — Ob 20. uri se je pričela lepa prireditev Sokola. V »Cenetovih« dvorani se je zbralo toliko občinstva, da je bila dvorana nabito polna. Starosta g. Ančik je osvežil s prav lepim govorom pomen praznika. Nato so na novo sprejeti člani (ce)

ter naraščalniki (ce), ki so prestopili v članstvu — položili svečano zaobljubo, nakar so nastopili vsi oddelki posamezno v skupinah in izvajali svoje lepe vaje res nadvse lepo in strumno, zakar naj jim bo, osobito pa še njihovim vadiateljem in vadiateljicam, izrečena najlepša zahvala. Videlo se je, da korakamo z velikim uspehom naprej.

— Cene mesa. Naši mesarji so na pristisk srezkega načelnika v Kočevju znižali cene mesu za 2 dinarja, kar je bil že skrajni čas. Cene bi bile pa lahko še nižje, ker dobijo živino res po zelo nizki ceni, koljejo pa tudi le bolj govedo ženskega spola, seveda se vedno izgovarjajo na cene pitanih volov.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Petek, 5. decembra 1930, katoličani: Saba, pravoslavni: 22. novembra, Filimon.

DANASNJE PRIREDITVE

Opera in drama zaprti.

Kino Matica: Karijera male Dolly.

Kino Ideal: Ljudje v ognju.

Kino Ljubljanski dvor: Siam — dežela belih slonov.

Predstava v cirkusu Kludsky ob 20.

Miklavževi večeri: Na Taboru, v Narodnem domu ob 17. za deco, ob 20. za odrasle (Ljubljanski Sokol), TKD Atena ob 17. v Kazini, pri Keršču ob 19.30, v telovadnici Sokola II na Prulah ob 18. za deco in Sokol šiška ob 20. v Reininghausu.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Iz gledališke pisarne

DRAMA

Gospa ministrica je najbolj uspela veseloigra letošnje dramske sezone. V vsakem pogledu izvrstno zabava navzočo publiko. Ponovna njena vpriporitev bo v soboto, dne 6. t. m. pri znanih dramskih cenah.

V nedeljo ob 20. uri vpriporiti ljubljanska drama kot ljudsko predstavo pri znanih cenah globoko občuteno rusko dramo Mladolejce, katero je napisal Leonid Andrejev. V dramo se pojejo ruske narodne pesmi, nastopi tudi zbor balalajk. Obisk toplo priporočamo.

Naš gospod župnik, 25-tič na našem odru. V ponedeljek 8. t. m. ob 20. uri se vpripori v dramo izvrstno uspela francoska komedija Naš gospod župnik 25-tič na našem odru. To vsekakor kaže o izredni priljubljenosti te komedije in o njeni izvrstni zasedbi. Glavno vlogo igra g. Cesar. Ostala zasedba kakor pri vseh dosedanjih vpriporitvah, le mesto Gregorina nastopi g. Železnik. Pri predstavi sodeluje muzika dravske divizijske oblasti. Predstava je ljudska pri znanih dramskih cenah.

OPERA

Tenorist Josip Rijavec gostuje pri nas v nedeljo v operi »Rigoletto«. Odlični pevec, ki je imel velike uspehe v Berlinu in drugod, nastopi po večletnem presledku zopet na domačem odru. Poleg priznanega našega rojaka se predstavi »mlada pevka ga Oberwalderjeva v partiji Gilda. Oba gosta zaslužita potrebno zanimanje, kajti večer bo brez dvoma bogat le pote in interesantnosti.

Jutri se poje priljubljena opereta »La Mascotte« (Dekle sreče) z go Poličev v naslovni partiji. Ostala zasedba kot običajno. Dirigent g. Štrifot, režiser g. Kreft. Opozorjamo, da se vrši predstava izven abonma pri zelo znanih cenah.

V nedeljo popoldne se poje Puccini-ja opera »Madame Butterfly« z go Gjun-gjenac-Gavella v naslovni partiji. Odlična sopranistka je pri nas znana kot izborna pevka in igralka. Poleg nje nastopijo ga Kogejeva, gg. Kovač, Grba (ki poje prvič partijo Konzula), Zupan, Simondič, Perko in drugi. — Zvečer se poje Verdijeva opera »Rigoletto«. V partiji vojvode nastopi g. Rijavec, Gildo poje ga Marta Oberwalder, Rigoletta g. Primožič, Sparafucella g. Rumpel itd. Predstava se vrši izven abonma.

V ponedeljek se poje »Knez Igor« izven abonma pri izredno znanih cenah.

Še ena senzacija v Ljubljani

Včeraj je prispel v Ljubljano znani cirkus Kludsky, ki vzbuja med mladino splošno zanimanje

Včeraj popoldne je nastal v Ljubljani nenavaden halo, še mnogo hujši, kot ob prihodu prof. Strohshneiderja. Fantiči so dirkali po Bleiweisovi cesti za belimi zaprtimi vozovi kot sam slavnimi Nurni. Bilo jih je čedalje več, hrumeli so od vseh strani, da se je tresla cesta kot pod kopiti hunske vojske.

Cilj dirke je bil v Tivoliju, na koncu Lattermanovega drevoreda.

Kludsky! Kludsky!
Ves trikot s travnikoma ob Lattermanovem drevoredu in ob vselejsem veseljenem prostoru in s tremi drevoredi je zasedel cirkus Kludsky s številnimi vozovi. Na velikem travniku v ozadju bifeja postavljajo ogromen šotor, čigar streha bo napeta na treh visokih jamborih. Jambori se stoje. Ob vselejsem prostoru pa so že razčisti strehe šotora, ki je dolg približno 60 m. To je takozv. zoološki vrt, ki bo občinstvu odprt le dni od jutra do noči.

Stari in mladi so otipavali vozove od vseh strani. Videlo se pa ni nič.

Zaprte zveri so renčale in tulile.

Zavohale so nas, pečenka jim diši!

— je ugovoril študent.

Po teb' se jim gotovo ne cede slin!

Ljudi je bilo okrog in okrog travnika izredno mnogo.

Preseljevanje narodov! Zadnjič smo se učili. Ampak t'je niso niti brašna vzeli!

— je besedičila študentka.

Otroci so kar noreli in bežali okoli vozov in delavcev.

Koga so nek' pripeljal? Stone, konje, osle menda tud'! Kaj praviš? — je vprašalo dekle tovarišico.

— Ne! Vose bodo v Ljubljani naložili, jih je povsod dost', da jim jih ni treba po svet' vlačet'. Ampak v tem voz' imajo dresirane bolhe! se je zopet oglašil študent.

Tíej, kaku smrdi! dekleta so se prijemala za nosove ob vozovih, vendar pa so tišale k njim.

Od vseh strani so pridrvili na vso sapo. En voz so toliko odprli, da sta zaprta leva dobila malo več zraka. Za mrežo je begal sem ter tja debeloglavi samec, krasna žival. Srdito je bliskal z očmi nad toliko-

mi radovedneži ter renčal, da se je kar treslo. Ljudje so se gnetli in prerivali še mnogo bolj kot pred Miklavževimi izložbami.

— Glejte, glejte, kakšno debelo glavo ima! Meji kuš! Hohoho, to je pa res kar zverina! se je neznansko navduševal neki preprost možakar. Radoval se je kot otrok ter vsem po vrsti kazal svoje otroško veselje. Vsakokrat, ko je pokazal lev pri odprtini svoje veliko kuštravo glavo, je kar poskočil! — Glejte ga, glejte! Zverino!

Otroci so pa občudovali nemo odprtih ust.

— Tale kuža je pa velik gespud, kaj ne, mamica? je vprašal otrok.

— Seveda, zato ga gledamo!

Vozove so še neprenehoma dovažali. Prevažajo jih z avtomobilskim motorjem, ki je brez karoserije, ima le sedež za šoferja; pripno ga k poljubnemu vozu tako, da je pravzaprav vsak voz avto, vsi skupaj pa imajo le par motorjev. Za prevoz so se posluževali tudi konj in celo Turkov spedijski avto je bil vprežen — izkazal se je prav tako dobro kot pri prevažanju materiala za tramvaj in pri ekspediciji na severni tečaj.

Cirkus ima tudi svoj parni valjar, s katerim si po potrebi utrjujejo tla prostora za igrišče in popravljajo dohode k igrišču, ki jih poškodujejo s prevažanjem svojih vozov.

— Na, zdej so pa tukaj! Spet komedija več. V Ljubljani imamo kar naprej kakšnega zlomka!

— To je pa že cirkus, da je kaj! Zadnjič sem bral, da stane na dan 50 tisoč, dobil' so pa not kumi 20 tisoč! Zguba!

— Od mene že ne bojo dobili niti fika! Mi mormo Dalmatince podpirat', saj oni tud' nas. Od cerkusa pa ne nimam.

— Dalmatince pa tud' ni vse. Požreš, čez pu ure je pa vkrak! Tle boš pa vidu vsaj kakšno safno!

— Mam jest doma dost' afen za gledat'!

— Še v cerkus bi jih dal, če bi jih vzel!

— Si že vprašal, te še nočijo?

Prišla je stara mamica:

— Kuga pa imajo za en cerkus, da je tolik' ljudi?

— Te nič ne zebe, punčka?

— Zdej moram prodajati, me ne sme. Prej ne smem domov, dokler vsega ne prodam. Mama bi bila huda.

— Se ne bojiš parklja, saj je že tema?

— Saj ga ni! Parklja samo napravijo, tako kot mi delamo korobače in šibe. Otroci pa mislijo, da si korobače spletajo sami parklji.

— Ali Miklavža tudi ni?

— O, pač! Miklavž je pa moj brat. On je že velik. Vsako leto se obleče v mami-ne kikle, na brado si pa prismoči predivo. Kapo sem mu jaz napravila iz papirja. Pridite k nam nocoj v Dobrovo, pa ga boste videli!

Pa ga boste videli...

Clovek bi se marsikaj vprašal, a nima koga. Saj bi nihče ne odgovoril na to, kaj je Miklavž sluga nekaterim, zakaj ga je sram priti v barake, zakaj noče priti k tistim, ki vanj ne verujejo (dal naj bi jim vsaj vero, če že drugega noče). Se marsikaj. Pravzaprav pa ni treba vpraševati. Kdor tega ne ve, tudi ne ve za Miklavžovo krivico.

Kaj ne slišite rožljanja verig? Pravimo, da so vklepani pekleniški.

Da, ubogi vrage so.

Vroča kri

Koncert „Sloge“

Včeraj, četrtek zvečer, je v svoji glasbeni dvorani v Ljubljanskem dvoru priredila Nar. železničarsko glasbeno društvo „Sloge“ svoj II. intimni prosvetno-glasbeni večer. Bil je to Du Fayeve večer, na katerem je društveni pevski zbor z istotako društvenim orkestrom izvajal izključno je kompozicije znamenitega komponista Du Faya.

Velekoristno glasbeno-vzgojno delo „Sloge“ pod umnim in večim vodstvom pevovodje in dirigenta g. H. Svetela zasluži živo pozornost vsega našega glasbo-ljubčega občinstva in ne v najmanjši meri v prvi vrsti glasbe učence se mladine. Današnji večer je v kompozicijah Nizozemca Du Faya pokazal nazorno način in tehniko ustvarjanja nizozemske glasbene struje in sicer v njenih začetkih. Od početka 15. do več kot druge polovice 16. stoletja so nizozemski muziki obvladovali celi muzikalni svet. Karakteristični znaki nizozemske, zlasti poznejše glasbene umetnosti niso toliko umetnostne narave kot tehnične, torej premoč tehnike nad vsebino. Zdi se, kot da je njihova muzika ustvarjena od zunaj in ne iz notranjosti.

Na mesto lepote je stopila tehnična spretnost čimbolj otežkočeno izvajanje. Mnogo-glasje, ki se je komaj pred tem začelo smoteno razvijati, je z Nizozemci doseglo svoj višek, pa je tudi začelo pogostjati bohotno stranske bolne veje, kakor kaže po vojni tudi sodobna glasba razne čudovite in morda ravno tako bolne izrastke. Treba je gotovo časovne distance, ki bo provzročila točno historično sodbo o nji. Nizozemski kanon ni več srčna umetnost, naloga. Zmaga nad njo je bil najlepši užitek. Ne muzika, ampak premagovanje čimnajbolj zavitihi tehničnih problemov je rodilo zadovoljstvo pri izvajalcih in občudovanje pri poslušalcih. To pa vidimo pri naši in ne samo pri naši povprečni publiki tudi še dandanes. Nizozemska glasba je bila pretežno vokalna in sicer cerkvena. Pevci, ki so jo izvajali, so v svojem glasbeno-tehničnem znanju morali daleč daleč prekašati dandanašnje pevce. Umetničenje, zlasti pa kvarjenje teksta in uporaba posvethih napovedi in besedil v cerkvi je dovedlo pozneje do prepovedi petja v cerkvi in moral je priti reformator in veliki človek Pelestrina, da je muziko zopet rehabilitiral in povedel nazaj v cerkev.

John Dunstable je bil učitelj najstarejših dveh Nizozemcev: G. Binchoisa in G. Du Faya. Du Fay je komponist prvih kontrapunktnih maš. Znanih je okoli 150 njegovih kompozicij, ki se odlikujejo po odličnem vodstvu glasov in živi iznajdbi. Kot celota vpliva njegov kontrapunkt seveda še nekoliko prisiljeno in trdo, njegova sozvočja so nekam prazna in kakor prisiljena za naša ušesa, slepmi trozvočkom manjka terca, ker so jo smatrali takrat za disonanco. Pisal je dvoglasne in večglasne posvete madrigale ter, kot rečeno, največ cerkvene kompozicije, v katerih je s posebno ljubeznijo gojil kanon, ki pa še ni tako izumetničen, kakršnega je nare-

— Te nič ne zebe, punčka?

— Zdej moram prodajati, me ne sme. Prej ne smem domov, dokler vsega ne prodam. Mama bi bila huda.

— Se ne bojiš parklja, saj je že tema?

— Saj ga ni! Parklja samo napravijo, tako kot mi delamo korobače in šibe. Otroci pa mislijo, da si korobače spletajo sami parklji.

— Ali Miklavža tudi ni?

— O, pač! Miklavž je pa moj brat. On je že velik. Vsako leto se obleče v mami-ne kikle, na brado si pa prismoči predivo. Kapo sem mu jaz napravila iz papirja. Pridite k nam nocoj v Dobrovo, pa ga boste videli!

Pa ga boste videli...

Clovek bi se marsikaj vprašal, a nima koga. Saj bi nihče ne odgovoril na to, kaj je Miklavž sluga nekaterim, zakaj ga je sram priti v barake, zakaj noče priti k tistim, ki vanj ne verujejo (dal naj bi jim vsaj vero, če že drugega noče). Se marsikaj. Pravzaprav pa ni treba vpraševati. Kdor tega ne ve, tudi ne ve za Miklavžovo krivico.

Kaj ne slišite rožljanja verig? Pravimo, da so vklepani pekleniški.

Da, ubogi vrage so.

— Tale kuža je pa velik gespud, kaj ne, mamica? je vprašal otrok.

— Seveda, zato ga gledamo!

Vozove so še neprenehoma dovažali. Prevažajo jih z avtomobilskim motorjem, ki je brez karoserije, ima le sedež za šoferja; pripno ga k poljubnemu vozu tako, da je pravzaprav vsak voz avto, vsi skupaj pa imajo le par motorjev. Za prevoz so se posluževali tudi konj in celo Turkov spedijski avto je bil vprežen — izkazal se je prav tako dobro kot pri prevažanju materiala za tramvaj in pri ekspediciji na severni tečaj.

Cirkus ima tudi svoj parni valjar, s katerim si po potrebi utrjujejo tla prostora za igrišče in popravljajo dohode k igrišču, ki jih poškodujejo s prevažanjem svojih vozov.

— Na, zdej so pa tukaj! Spet komedija več. V Ljubljani imamo kar naprej kakšnega zlomka!

— To je pa že cirkus, da je kaj! Zadnjič sem bral, da stane na dan 50 tisoč, dobil' so pa not kumi 20 tisoč! Zguba!

— Od mene že ne bojo dobili niti fika! Mi mormo Dalmatince podpirat', saj oni tud' nas. Od cerkusa pa ne nimam.

— Dalmatince pa tud' ni vse. Požreš, čez pu ure je pa vkrak! Tle boš pa vidu vsaj kakšno safno!

— Mam jest doma dost' afen za gledat'!

— Še v cerkus bi jih dal, če bi jih vzel!

— Si že vprašal, te še nočijo?

Prišla je stara mamica:

— Kuga pa imajo za en cerkus, da je tolik' ljudi?

— Te nič ne zebe, punčka?

— Zdej moram prodajati, me ne sme. Prej ne smem domov, dokler vsega ne prodam. Mama bi bila huda.

— Se ne bojiš parklja, saj je že tema?

— Saj ga ni! Parklja samo napravijo, tako kot mi delamo korobače in šibe. Otroci pa mislijo, da si korobače spletajo sami parklji.

— Ali Miklavža tudi ni?

— O, pač! Miklavž je pa moj brat. On je že velik. Vsako leto se obleče v mami-ne kikle, na brado si pa prismoči predivo. Kapo sem mu jaz napravila iz papirja. Pridite k nam nocoj v Dobrovo, pa ga boste videli!

Pa ga boste videli...

Clovek bi se marsikaj vprašal, a nima koga. Saj bi nihče ne odgovoril na to, kaj je Miklavž sluga nekaterim, zakaj ga je sram priti v barake, zakaj noče priti k tistim, ki vanj ne verujejo (dal naj bi jim vsaj vero, če že drugega noče). Se marsikaj. Pravzaprav pa ni treba vpraševati. Kdor tega ne ve, tudi ne ve za Miklavžovo krivico.

Kaj ne slišite rožljanja verig? Pravimo, da so vklepani pekleniški.

Da, ubogi vrage so.

— Tale kuža je pa velik gespud, kaj ne, mamica? je vprašal otrok.

— Seveda, zato ga gledamo!

Vozove so še neprenehoma dovažali. Prevažajo jih z avtomobilskim motorjem, ki je brez karoserije, ima le sedež za šoferja; pripno ga k poljubnemu vozu tako, da je pravzaprav vsak voz avto, vsi skupaj pa imajo le par motorjev. Za prevoz so se posluževali tudi konj in celo Turkov spedijski avto je bil vprežen — izkazal se je prav tako dobro kot pri prevažanju materiala za tramvaj in pri ekspediciji na severni tečaj.

Cirkus ima tudi svoj parni valjar, s katerim si po potrebi utrjujejo tla prostora za igrišče in popravljajo dohode k igrišču, ki jih poškodujejo s prevažanjem svojih vozov.

— Na, zdej so pa tukaj! Spet komedija več. V Ljubljani imamo kar naprej kakšnega zlomka!

— To je pa že cirkus, da je kaj! Zadnjič sem bral, da stane na dan 50 tisoč, dobil' so pa not kumi 20 tisoč! Zguba!

— Od mene že ne bojo dobili niti fika! Mi mormo Dalmatince podpirat', saj oni tud' nas. Od cerkusa pa ne nimam.

— Dalmatince pa tud' ni vse. Požreš, čez pu ure je pa vkrak! Tle boš pa vidu vsaj kakšno safno!

— Mam jest doma dost' afen za gledat'!

— Še v cerkus bi jih dal, če bi jih vzel!

— Si že vprašal, te še nočijo?

Prišla je stara mamica:

— Kuga pa imajo za en cerkus, da je tolik' ljudi?

JULIO MEINL D. D.

Našim cenjenim odjemalcem!

Naši nameščenci so nam stavili preteklo leto dalekosežne zahteve. Mi smo pristali na te zahteve kljub temu, da bodo s tem naši personalni izdatki povečani za več sto tisoč dinarjev na leto.

Naši nameščenci so med najbolje plačanimi te stroke. Ko so bile carine za mnoge predmete bistveno povišane, se mi nismo poslužili enostavnega sredstva, da bi povišali cene svojemu blagu, ali da bi znižali kakovost, nego smo, kar moremo vsak trenutek dokazati, kakovost našega blaga še zvišali, dočim sami nosimo povišano carino.

Naš vrhovni princip je bil, je in bo:

Korist naših odjemalcev.

Zdej nam stavljajo naši nameščenci, opogumljeni po svojem Savezu, nove zahteve, ki jih mi sami ne moremo več nositi, in ki bi jih mogli prenesti le tedaj, ako bi zvišali cene svojim prodajnim predmetom.

Mi smo mnenja, in smo to tudi že dokazali, da je treba z vsemi silami delati na to, da se cene življenjskih potrebščin ne samo ne dvignejo, temveč se znižajo.

Savez privatnih nameščenov nam ni samo stavljal zahtev, temveč nam je pisal da so pregovori brez svrhe in enostavno zahteva od nas, da podpišemo od njega diktirane zahteve.

Zaradi mirnega dela in v interesu svojih odjemalcev smo mi ponudili svojim nameščencem podaljšanje za nje koristne pogodbe, ali Savez je to odklonil.

Naši nameščenci so sedaj stopili v stavko. Sodbo o takem postopanju prepuščamo svojim cenjenim odjemalcem.

JULIO MEINL d. d.

Tudi Miklavž je krivičen

Enim otrokom nosi darila, za druge se pa še ne zmeni ne

Ljubljana, 5. decembra.

Miklavž je svetnik, to trde ljudje in knjige. Zato je treba verjeti. Otroci so nekakaj tako trdno verjeli v Miklavža — ne v njegovo svetništvo — da bi jim noben parkelj ne mogel omajati te vere. Ne vem, kako je sedaj. Morda še verujejo, gotovo pa je vernikov mnogo manj. Mnogo jih je, ki verujejo — v parklja. Ta vera je trdnjša. Kajti parkelj jih manjkrat razočara. Šibe ne strdajo. Božajoče Miklavževe roke pač. Sladiških besed in še slajšega kruha. In še marsičesa.

Dandanes je na svetu toliko in toliko parkljev.

Clovek lahko vidi toliko tistih otroških brezupnih oči.

Vseeno, kdaj, nedavno je bilo in je tako vsak dan te dni. Mali, suhi deklici, upalji, rumene kože, sta stali pred bogato izložbo. Kar vid jima je jemalo. Mnogo je bilo lepega, nedosegljivega, oblitega z rdečim sijajem pred njima. Tiho sta stali.

— Ze vem, zakaj ni nikdar Miklavža k nam. Star je in bolan kot naš oče. Morda je že umrl. Glej, na čevljičkih in nogavica-h pa se sede parklji. Povsod jih je toliko. Vsak ima šibo v roki. Noben se ne pre-makne — vidiš, noben ne pusti vzeti ničesar. Zadnjič so rekli očka: »Še kosilo mi je hudič požrl!« Vidiš, parkelj vse požre.

Ne vem, če je kdo slišal govoriti de-kletce. Morda je bolje tako, kajti ljudje se radi zgražajo in smeje.

Te dni imajo otroci mnogo veselja. Ampak samo tisti, ki ne modrojuje pred izložbami o tem, zakaj sede parklji po razstavljenih lepotah in bogastvu. Vse no-či sanjajo. Priporočili so se mu — Miklav-žu — gotovo jih ne bo pozabil, vsako leto pride. Težko čakajo. In so se že vnaprej izbrali, kaj jim mora prinesiti. Ubogal jih bo. Sicer pa jih je mnogo med njimi, ki jih Miklavž niti ne more razveseliti. Ve-do, da mora priti, saj to ni nič posebnega. Vsako leto pride, nesramen bi bil, če bi

ne prišel. Mama bi se za večno skregala z njim in ata bi mu takoj telefoniral. Vprašal bi ga, če je v konkurni in če mu lahko posodi tisoč dinarjev »samo do jutri, danes so banke zaprte.«

Miklavž — hm, to je sluga, ata mu telefonira, pa mora prinesiti, kar mu naro-čimo.

In oni redki, ki še verujejo v Miklavža, katerih očetje nimajo telefonov in slug, pa se skušajo sprijazniti s tem, da je Miklavž prevelik gospod, in da zato ne pride k njim.

V Gramozni jami je tudi mnogo otrok — v mestu se govori vsepovsod o Miklav-žu — tam je vse tiho. Nikdar ga še niso videli in tudi ne slišijo skoro nič o njem. Edino v šoli se mnogo govori. Tisti pa so že veliki, ki hodijo v šolo in pravijo, da Miklavža sploh ni. »samo neumni otroci mislijo, da hodi Miklavž v tistih capah in s preklopo po svetu; vsak je lahko Miklavž, če ima obleko.«

— Korobači! Šibe!

— Po čem jih prodajaš?

— Korobače po dinarju, prosim vzemite no enega!

— Od kod pa si?

— Iz Podutika.

— In sam delaš korobače?

— Sam.

— Mnogo zaslužiš, kaj ne? Si jih mno-go prodal?

— Včeraj sem jih prodal 7, danes pa 9. Kupite, prosim, za 50 par vam ga dam.

— Potem boš pa preveč bogat.

— Veste, za Miklavža m' bo mama ku-pila čevlje, sem bos, vidite, prsti gledajo, kako je na Miklavževem sejmu.

— Miklavž ti ne bo nič prinesel?

— Korobače si sam spletel. Poslušajte, potihem vam povem: Veste, Miklavža sploh ni, tudi parkljev ne, še nikdar ni kupil od mene nobenega korobača. Zastonj bi mu ga dal, če bi prišel!

— Korobači! Gospod, od mene kupite!

— Viktor, — si je mislila Gertruda,

— »ne uide kapi, to se mu pozna.

— Gertruda, — je bil prepričan Vik-tor, — ne bo več dolgo, preslabo srce ima.

Finančno vprašanje sta uredila tak-o, da je nosil stroške za vsakdanje potrebščine en teden on, drugi teden pa ona.

Zdravnik je stopil iz sobe.

— Mislim, da se najhujšega ni tre-ba bati, — je dejal Gertrudi, ki so se ji pri teh besedah nekam čudno za-iskrile oči.

— Toda malo je manjkalo, da ga ni zadela kap. Ne morem vam zamolčati, da bi bila nova neprevidnost smrtna.

— Viktor je velik požeruh, gospod doktor. Pevabljien je bil na svatbo, pa se ni mogel premagati, da bi ne jedel ko volk. Prisegam pa, da ga držim do-ma na kratko.

— Saj baš zato, — je odgovoril zdravnik. Tako kršenje navade je tem nevarnejše. Če hočete imeti svojega moža še nekaj let pri sebi, pazite, da bo v vsem zmeren. Lahka hrana, no-benega mesa, nič masnega, malo so-čivja in sadja, pa bo lahko še dolgo živ.

— Viktor, — je dejala nekega do-poldne, ko je prinesla rekonvalescentu skodelico dobre juhe, — razmišljala sem o tem, kar je dejal zdravnik: kap bi te zadela; ker si se odvalil dobro jesti. Hočem ti vrniti apetit po dobrih rečeh... Od danes...

— Kaj še! — se je ustrašil bolnik,

Po zdravniškem odhodu se je Gertruda zamislila. — Lahka hrana? Vrag ga vzemi, kaj more biti še kaj lažjega? Čebula, krompir, košček sira in na to malo vode... Ona sama še prav je bila vajena samozatejanja, je že imela slabo srce in želodčne krče. In pogosto je morala Viktorja opoza-jati, kadar je bil njegov »teden«. Kar je preveč je preveč... Ta vra... Vik-tor jo je daleč prekašal v skoposti... Seveda je res, da se je pošteno trudila poplačati mu to. Slab sistem! Misli-la je, da ga bo spravila v grob z gladom, zdaj pa imaš vrage. Ta režim mu celo koristi. — Še dolgo bo lahko živel, — je dejal zdravnik.

»Nezgoda«, ki je matone pobraia Viktorja, je odprla Gertrudi neskončne perspektive. Po glavi so ji rojile misli, katerih se je sramovala in jih gonila proč. Toda vračale so se neprestano, dokler se niso trdno vgnezdile in za-čele glodati njeno srce.

— Viktor, — je dejala nekega do-poldne, ko je prinesla rekonvalescentu skodelico dobre juhe, — razmišljala sem o tem, kar je dejal zdravnik: kap bi te zadela; ker si se odvalil dobro jesti. Hočem ti vrniti apetit po dobrih rečeh... Od danes...

— Kaj še! — se je ustrašil bolnik,

kajti na vrsti je bil njegov žep. — Saj lahko počakaš do ponedeljka.

Božič se bliža in pred njim hodi zlata nedelja,

zlata bo pa prinesla le onemu, ki inserira v »SLOVENSKEM NARODU«.

Kdor torej hoče dočakati res zlato nedeljo, ima ZAGOTOVLJEN USPEH, če inserira v sobotni številki, ki bo do torka popoldne v rokah čitateljev, ker je v ponedeljek praznik. KDOR SE USPEHA NE BRANI, te redke prilike tudi ne bo zamudil in nam svoj oglas pošlje TAKOJ, da ga lahko objavimo še v SREČNI SOBOTNI ŠTEVILKI.

UPRAVA »SLOVENSKEGA NARODA«.

Dnevne vesti

— Medkrajevni službeni pogovori se dovoljeni v najnujnejših primerih. Predsedstvo ministrskega sveta je sporočilo ministru za zgradbo, da prejema vedno več pritožb iz gospodarskih krogov, češ, da dobivajo zelo težko telefonske zveze v notranjem kakor tudi v mednarodnem prometu, in sicer zato, ker so telefonski vodi preveč obremenjeni s službenimi in državnimi pogovori. Glede na to opozarja gradbeno ministrstvo, naj se službeni medkrajevni telefonski pogovori kolikor mogoče omeje. Obenem opozarja poštna direkcija dravske banovine vse tiste, ki imajo pravico do službenih pogovorov, da smejo to pravico rabiti samo v najnujnejših primerih.

— Izprememba rodbinskih imen. Kr. banska uprava dravske banovine je dovolila Bogomilu Jebračinu iz Zgornje Šiške izpremembo rodbinskega imena iz Jebračina v Jelačin. Štefaniji Oblak, pristojni v občini Griže, pa izpremembo rodbinskega imena Oblak v Karner.

— Razid društva. Bralno in pevsko društvo »Branišore« na Stari cesti, srez Ljutomer, se je razšlo, ker nima nobenih članov.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 42. z dne 5. t. m. objavlja zakon o konvenciji o izvestnih vprašanjih civilnega postopka in zasebnega prava, sklenjen v Beogradu 11. novembra 1929 med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Ogrsko in pravilnik o prehrani gojencev v državnih zavodih za prisilno vzgojajanje otrok.

— Zveza strojnikov in kurjačev parnih kotlov. Kongres strojnikov in kurjačev parnih kotlov je bil zaključen z ustanovitvijo zveze za vso državo. Sedež centralne uprave bo v Zagrebu in vodil jo bo predsednik beogradskega združenja, ki bo opravljal vsa dela s članici centralne uprave iz Beograda. V centralno upravo so bili izvoljeni Vojka Komnenović iz Beograda kot predsednik, Ignac Mihevc iz Ljubljane in Josip Putnik iz Sarajeva kot podpredsednik. Marko Kos iz Zagreba in Avgust Marčič iz Maribora kot tajnika ter Franjo Šel iz Zagreba in Pavle Oblak iz Ljubljane kot blagajnika.

— Vinski sejem Ivanjkovi. Priprave za vinski sejem, katerega priredi tukajšnja vinarska zadruga Jeruzalemlčan v sredo dne 10. t. m. so v najlepšem teku. Vsak interesent bode imel priliko se pripraviti, kako lepo se je osobito letošnji letnik razvil in kako je kakovost tega letnika vendar prav dobra. Tudi letnika 1929 se bode na razpolago. Vsakdo ima priliko tukaj za producentom direktno v stik stopiti. Ker je razstaven prostor tik kolodvora, ne moti vreme. Zeleniške zveze so pa dokaj ugodne. Če pa kedo hoče producenta na domu obiskati in vino v kleti poskusiti, pa ima tudi priliko, ker so vinogradi razstavljeni v neposredni bližini.

— Tečaj za mizarstvo luženje v Mariboru. Ponovno opozarjamo mizarstvo mojstre in pomočnike na dvodnevni tečaj za mizarstvo luženje, ki se bo vršil v Mariboru. Prvotno namenjavni termin je na željo interesentov preložen na soboto in nedeljo 13. t. m. Naknadne prijave je poslati najkasneje do torka 9. t. m. na Zavod za pospeševanje obrti Zbornice TOI v Ljubljani. Pripominjamo, da se bo predelalo luženje (pajcanje) hrastovega, smrekovega, javorovega, bukovovega, jelovega, češnjevega in orehovega lesa na podlagi 12 receptov. Vsak udeleženec prinese s seboj po več z vodo brušenih desic v dimenziji 10 krat 20 cm in 6 do 8 mm debele. Povečeval bo strokovni učitelj tehniške srednje šole g. Adolf Dolak.

— »Gospodinjinski koleadar« za leto 1913 je danes izšel. Priporočamo ga vsem našim gospodinjim in ženam sploh, ker najdejo v njem mnogo prekrivnih gospodinjinskih in kuhinjskih naukov ter dosti praktičnih navodil in nasvetov. Bogat je posebno na novih kuhinjskih receptih. Napredaj je po vseh podružnicah Jugoslovenske Matice, po vseh knjigarnah in pri upravi »Gospodinjinskega koleadara« v Ljubljani, Selenburgova ul. 7a. Stanje Din 20, za člane Din 16; s poštnino Din 1.75 več. Koleadar je primeren darilo našim ženam, materam in gospodinjim za Miklavža in božič.

Filma »Siam« ne sme nihče zamuditi! — Javne telefonske govornice v Zagrebu. V Zagrebu so začeli včeraj montirati javne telefonske govornice. Govornice so na treh straneh steklene, četrta stran je pa jeklena. Za pogovor je treba plačati 1 Din. Avtomat je urejen tako, da dinar izpade, če je dotična številka zasedena. Take avtomatske telefonske govornice bi bile potrebne tudi v Ljubljani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno vreme brez posebnih izprememb. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno; ponekod je deževalo, drugod pa snežilo. Sneg so dobili v Mariboru, Beogradu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu 8,

v Skoplju 6, v Zagrebu 5, v Ljubljani 4,6, v Mariboru 3,2, v Beogradu in Sarajevu 2 stopinj. Dasi je kazal barometer v Ljubljani 770,8 mm, temperatura je znašala 0,8.

— Vreme na Gorenjskem je bilo do 10. ure dopoldne enako kot pri nas v Ljubljani, sneži samo po malem in megle in niti ni bele odeje. Enako ni položaj boljši na Vrhu in v Planici, pričakujejo pa, da bo začelo pošteno snežiti.

— Smrtina kosa med ameriški rojaki. V kraju North Braddock je 8. novembra po kratki boleznii umrl Josip Anzlover. Zapustil je ženo, sina in 4 hčerke.

— V Pittsburgu je 9. novembra umrl Ludvik Strancar. Podlegel je srčni kapi. Pokopni je bil rojen 1. 1877 v vasi Dolenje, občina Planina pri Vipavi.

— Strahovita rodbinska tragedija. V Krnjaji v Vojvodini se je odigrala v sredo strahovita rodbinska tragedija. 24-letni prekaževalec Josip Franson se je nedavno oženil s 17-letno Magdaleno Schnepf. Zakon ni bil srečen, zakonca sta se vedno prepirala, često je Franson ženo tudi pretepal. Pred enim tednom sta se zakonca zopet sprla in preprij je trajal več dni. V sredo je imel Franson god in je ves dan popival. Ponoči je prišel pijan domov. Žena ga je pustila spati, ob 11. dopoldne jo je pa njena mati poslala v sobo, češ, naj moža zbudi. Kaj se je zgodilo v sobi, nihče točno ne ve. Očividno sta se zakonca zopet sprla, mož je zagrabil ženo za vrat in jo začel daviti. Posrečilo se ji je zbežati iz sobe na dvorišče. Franson je tekkel za njo, pograbil na dvorišču debelo poleno in jo tako močno oplazil po glavi, da je obležala mrtva. Videč strašne posledice svoje nagle jeze, je odšel Franson v prekaževalnico in si z mesarskim nožem prerezal vrat. Kmalu je poškodban podlegel.

— Trgovci streljal na ljubico in njeno mater. Subotica je bila te dni pozorišče pretresljive tragedije. Znani trgovec Bela Pogany iz Velikega Beckereka je hotel ubiti svojo 24-letno ljubico Gizelo Toth in njeno 48-letno mater, potem pa izvršiti samomor. Sedel so v gostilni, ko je Pogany nenadoma potegnil iz žepa samokres in štirikrat ustrelil na svojo ljubico in njeno mater. Dve krogli sta zgrešili cilj, dve sta pa zadeli. Ranjeni ženski sta imeli še toliko moči, da sta pobegnili iz gostilne. Pogany je nato naperil samokres proti sebi, v razburjenosti se pa ni zadel. Samomor so mu preprečili gostje. Tothovi so prepeljali v bolnico, Pogany je pa moral v zapor.

— Tragedija zapuščene mladenke. V vasi Kaniža pri Brodu je te dni podlegla posledicam zastrupljenja 22-letna Ana Verlan. Lani se je seznanila z nekim kovačem, s katerim je imela ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Kovač ji je sicer obljubil, da se vzameta, izgovarjal se je pa, da je brez službe in da mora še počakati. Ko je pa otrok umrl, se za Ano ni več zmenil in je začel zahajati k drugi. Ana ga je hotela pregovoriti, naj se vrne k njej, ker je bil pa ves njen trud zaman, se je napila octove kisline in v groznih mukah umrla.

Iz Ljubljane

— Iz Trgovine na praznik Marijinega spočetja dne 8. decembra 1930 smejo biti v zmislu čl. 34. naredbe o odpiranju in zapiranju odprte od 8. do 12. ure popoldne. Načelstvo Gremija trgovcev v Ljubljani.

— Iz Prvi sneg. Ze smo mislili, da nam bo zima tudi letos prizanašala vsaj tja do konca januarja, pa smo se zmotili. Po izredno toplih dnevih je temperatura nenadoma občutno padla in včeraj je že ves dan dišalo po snegu. Zvečer je pa začel natičati v drobnih, rdečih kosmičih tako, da se ga je nabralo čez noč komaj toliko, da so bile strehe nekoliko pobeljene. Pač se je pa ojunatil v prvih jutranjih urah in dopoldne je skoraj neprestano snežilo. Seveda se sneg še ne more prijeti, ker je zemlja še topla in tudi zrak se še ni tako ohladil, da bi snežna odeja sproti ne kopnela. S cirkusom in drugimi senzacijami smo dobili torej še prvi sneg.

— Iz Tramvajski tir v Šiški. Od mitnice pa do Kosove hiše na Celovški cesti posipajo z robatom gramozom tramvajski tir. Cestni valjar pa ravna in gladi tramvajsko progjo od »Zvezde« do mitnice. V dveh, treh dneh bo izravnana in uglajena še zadnji del cestne železnice, kar bo zelo olajšalo ondotni vozovni promet.

— Iz Za kanalizacijo Celovške ceste pri mitnici so začeli s prvim delom te dni. Ob cesti že čakajo betonske cevi, da jih porabijo za kanaliziranje ondotnega sveta.

— Iz Železobetonski most čez Mali graben. Gradnja se bliža koncu. Pod mostom podirajo leseno konstrukcijo, na mostu pa asfaltirajo oba hodnika. Železobetonska ograja ob obeh hodnikih se prihodnje dni izpopolni z betonskimi stebriči. Dasi je de-

ževno vreme in povodenj občutno ovirala gradnjo, bo most vendarle že letos gotov. — Iz Parcelacija sveta ob vojvode Mišiča cesti in zadržava. Ker je svet ob desni strani te ceste (proti vojašnici) parceliran, sta iz Strelške ulice izpeljani proti Mišičevi cesti dve paralelni cesti, kajti svet ob njih bo v kratkem zazidan z vilami. Vrsto kostanjev ob desnem hodniku bo treba odstraniti, ker pa zakrivajo luč ob tej cesti sploh vsi kostanji, naj bi se njih vejevje primerno oklestilo, razsvetljava ceste pa najmanj za tri žarnice pomnožila.

— Iz Ljubljanzani, stavbno gibanje in smodnišnice na ljubljanskem polju. Pa je po raznih debatah in prerokovanih, spet vse utihnilo zaradi starih smodnišnic na polju. Kdo se jih danes še boji, ko so vendar skoro vse — prazne! Ljudje zdaj blizu njih in okoli njih enostavno zidajo in nihče več ne misli na kako nevarnost. Enkrat pa bodo te stare avstrijske relikvije že izginile, ko bo zadelva bolj aktualna kot je zdaj.

— Iz Odpis davkov na nezazidane parcele v imel v toliko ugodno posledico, da se nekateri posestniki takih parcel v predmetnih pri cenah popustili za 30—40%. S tem se je stavbna podjetnost že tekom letošnjega leta znatno poživila.

Vroča kri

— Iz Iz liirske ulice. V Ljubljani imamo v prometnem oziru mnogo prav živahnih ulic, kakih 20—25% pa je takih, ki spadajo v rubriko »mrtvih«. Med te spada tudi — liirska ulica. Prične se ta ulica s številko 15, pa skače po deloma ravnih deloma neravnih do št. 31. Kazen enega, nima ostali del ulice nobenega trgovskega ne obrtnega podjetja. Ali čuditi se mora človek, ko čita dan na dan o vse mogočih nartihi, ki jih misli mestna občina izvršiti ni pa nikjer govora, o kakem načrtu za podaljšanje liirske ulice do Vidovdanske ceste, ki je bilo že pred 30 leti po regulacijskem načrtu projektirano. Pa je vendarle že čas, da se stari načrt podaljšanja te ulice realizira, ker je vsaj toliko nujno in važno, kot zidanje kake cerkve. Saj je danes že nekaka umetnost, dopovedati človeku, ki jo išče, kje ta slavna ulica tiči. To pa zato, ker je vhod od južnega konca brez vsake orientacijske table.

— Iz Regulačna dela v Tivoliju. Včeraj so v glavnem tivolskem drevovedu podli zadnji star kostanj. Delavci mestne drevnice te dni podirajo mlade kostanje na desni strani drevoreda, izkopavajo istotam živo ograjo in planirajo spodnji del drevoreda. Zgornji je bil zelo kotanast in prenizek, nasuli so ga približno od 30—60 cm visoko, spodnji pa je deloma previsok, zato bodo zemljo posneli. Ker je pa teren mehak bodo zemljo odkopali že za debeli no nasipa.

— Iz Stavbna sezona v Ljubljani je v glavnem zaključena. Stavbe, ki so že pod streho, a še niso ometane, zapirajo, delavce pa odpušča. Delajo pa še pri železobetonskih stavbah ob Aleksandrovi cesti in Gajevi ulici. — Pri nebotičniku betonirajo fundamente, pri petnadstropni palači Pokojninskega zavoda so zaposleni z notranjimi deli, pri palači Hranilnega in posojilnega konzorcija betonirajo tretje, odnosno četrto nadstropje, pri »Dunavu« zidajo polnilne zidove, pri »Viktoreji« pa betonirajo četrto nadstropje.

— Iz »Skok čez kožo« priredi pod pokroviteljstvom g. ministra za gozdove in rudnike ing. D. Serneca Akademski klub montanistov v nedeljo, 7. decembra v vseh dvorah hotela »Union«. Na »Skoku« svira priznani orkester Sokola I. Prireditelj je dobro reorganizirana in se bo veliki ples razvil že ob 11. uri. Zanimanje za prireditev, na katero je povabljen izključno elita naše javnosti, je izredno veliko ter se predvideva, da bo letošnji »Skok« eden najuspešnejših. Povabljeni iz oddaljenih krajev imajo 50% popust na železniških za vse vrste in razrede vlakov. Letošnji »Skok čez kožo« poseti tudi posebno veliko število rudarskih inženjerjev, ki bodo ob enem s prireditvijo slavili svoj praznik sv. Barbare. Ker pa je kontrola pri velikem številu povabljenec precej otežena, prosimo, da izvolijo zainteresirani reklamirati vabilo pri Skokov odbor A. K. M. Ljubljana, univerza.

— Iz Francoski institut v Ljubljani opozarja vse svoje člane in prijatelje francoskega jezika na društveni sestanek v torek 9. decembra ob devetih zvečer v Narodnem domu. Na programu je film o Strassbourgu. Uvodno predavanje bo imel g. prof. Josko Prezelj.

— Iz Veseloigra »Vozek« na šentjakobskem odru. V soboto 6. in v nedeljo 7. decembra se ponavlja prisrčna veseloigra v treh dejanjih »Vozek« od hrvatskega komediografa Pecije Petroviča. Veseloigra vsebuje toliko naravnega humorja, da se posetniki od srca nasmejejo. Pri predstavi sodelujejo poleg režiserja gosp. M. Košarka dame Baranova, Gorupova in Pirčeva ter gg. Čuk in Gnidovec. Cenjene posetnike prosimo, da kupijo vstopnice že v predprodaji, ker so morali mnogi posetniki oditi brez vstopnic, ker je bila zadnja predstava popolnoma razprodana. Vstopnice se dobe v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu.

— Iz Hektor Berlioz: Faustovo Pogubljenje. Dramatična legenda za soli, zbor in veliki orkester. Tak je naslov velikemu in prekrasnemu delu, ki ga je našel ravnatelj Mirko Polić s 4 solisti, pevskim zborom Glasbene Matice ljubljanske in pomnoženim opernim orkestrom. Delo je muzikalno visoko vredno, izvajajo ga le najmočnejša pevska združenja. Polno je preplelih motivov, predvsem takih za zbor, kateremu je poverjena naravnost ogromna naloga, večja moškemu kot pa mešanemu zboru izredno važno nalogo ima kakor v vseh ostalih Berliozovih skladbah tudi v

MIKLAVŽEV VEČER

S. K. Iirije

6. decembra v Kazini

tem delu orkester. Ena najbolj briljantnih orkestrskih točk je znana Rakozijeva korčarica, ki jo je slavni avtor vpel v to svoje delo in jo sijajno inštrumentiral. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

— Iz Savez teleovadnih učiteljev bo imel občni zbor 8. decembra t. l. ob 8. dop. v Beogradu, v dvorani III. m. gimnazije. Udeležencem je dovoljen tridenesni dopust.

— Iz Skiptično predavanje priredi SPD v četrtek dne 11. decembra ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Tema predavanja: »V sedmih letih peš okoli sveta«. Predava nemški pisatelj Edmund Zscheile iz Leipziga.

— Iz »Siam« — dežela belega slona. Danes ob 4., pol 8. in 9. zvečer bo predvajala ZKD v prostorih kina »Ljubljanski dvor« prekrasni kulturni film »Siam«.

Kdor je čital knjigo ali potovalne članke našega popularnega raziskovalca Ferde

Darila se sprejemajo v soboto popoldne v kazinski dvorani.

Po Miklavževem nastopu

— PLES do 3. ure —

Lupše o tej državi bo z zanimanjem pogledal tudi film, ki podaja s svojimi lepimi slikami krasen vpogled v razmere te države in to glede živalstva, flore, politične uprave, umetnosti, šeg in navad prebivalstva. Zlasti zanimivo in poučno prikazano je živalstvo in rastlinsvo prostornih pragozdov. Šolska mladina in ostalo občinstvo naj si v čim večjem številu ogleda ta spored. Film se bo ponovil še jutri ob 14.30 ter v nedeljo in na praznik vsakokrat ob 11. uri dop. vselej v kinu »Dvor«.

— Iz Odbor APZ vabi vlijudno vse tovarišče akademičarke, ki se zanimajo za lepo pesem, na važen razgovor, ki se bo vršil v nedeljo 7. dec. ob 12. v balkonski dvorani na univerzi. Pevski pozdrav!

— Iz Ne pozabite kupiti toplih domačih čevljev, ženskih za Din 49, moških za Din 59 v največji in najmodernejši trgovini Bat'a. 637/n

Peklenščekove mreže na Miklavževem sejm

Na račun Miklavževga sejma se mladina vsako leto rada malo pozabava

Ljubljana, 5. decembra.

Gotovo ste prepričani, da je Miklavžev sejem predvsem zaradi kupčije, četudi se vam zdi prelepa narodna tradicija, ki je »odraz narodove duše«, kot n. pr. »avbiksanje«. Kappada, na prvi pogled je videti vsa komedija precej prozaična. Treba pa je vedeti, da Miklavžev sejem, ali veselejem, ne tvori le že opisane stojnice in fige, temveč nekaj veliko lepšega, domačega, ki je še vse bolj »odraz narodove duše«. Znano vam je, da je na sejmju legijon tistih »nebodigtreba« — kar ni brez pomena. In je še drugi legijon »nebodijih« — naša nada, naš ponos, bodočnost naroda — saj si ne moremo misliti tega sejma brez mladine. V tem je pa tudi vse problem. Zveza je med enim »nebodijih« in drugim. To bi se reklo — sam peklenšček je razpel na gostu svoje mreže po Miklavževem sejmju. In to je bistveni del sejma — kaj tisti paviljoni, preklje in plaheti!

Morate namreč vedeti, da je tista ulica ca med stojnicami šele pravi sejem, in da je vse drugo le zaradi te ulice; kar se dogaja na tej ulici, šele to je pravzaprav pristno domače, ki sloni na tradiciji, katere osnova je po videzu popolnoma peklenščekova, naj reče kdo, kaj hoče.

Najbolj fletno je zvečer. Tedaj imajo študentje čas, pa tudi dekleta najraje pridejo. Strahovita gneča — to človek najprej opazi. Krik pa tak kot v Mohamedovi deželi.

— Šibe! Koroobači! Petdeset para! — Ugi jo, krkljo, vidiš, kako si prosil! Pristno batnanje po mečih. To je poglavje zase. Glavna točka vse zabave je namreč švrkanje po nožicah s koroobači in šibami. Temu je tako že od pamtveka. Tedaj ko je bila moda krlinolin in vlečk, so namreč dame privzgovalle tiste repe toliko, da so čari pokukali na dan in da so jih blagoravali koroobači in šibe. Sedaj pa niti tega ni treba, moda kratkih kril se pri nas še trdovratno drži. In, mimogrede rečeno, zelo žalostno bi bilo, če bi tako hitro prodrla vlečka, ker bi to pomenilo, da o dražestnih nožicah ni govora. Popolnoma točno to ni, kajti ženske zelo radi kažejo vse, kar imajo, tudi turških sabelj in prekelj ne skrivajo preveč.

— Koroobači! Po kron! — Dej sem enega, reva jesiharska! — Krono, prosim! — Kuga? Čez pleča ti bom dal prec ena! Kar zgini! Vesel bod', da sem ga sploh vzel! Občinsvo je zelo zanimivo. Največ je seveda fantalinov, da se človek čudi, od kod so vse vzeli kar naekrat. Bliskajo okoli sebe z očmi kot maček, ko voha klobaso, ter se reže na vsa usta, kot da vidijo odprto nebo ali še kaj hujšega. Nekateri so se tako nlečnozobili, da še niti ne morejo razumeti za kaj gre.

Deklet tudi ne manjka, batine jih celo mikajo in vabijo. Ampak hudoba je razpela svoje mreže. Dekleta se ne morejo ustaviati, zato jih je tam zvečer dvakrat več kot jih izkazuje ljudsko štetje. Vse prihajajo brez spremstva in vse imajo kratka krila.

— Au, falot! — Kuga ti je naredu? — Ušipnu me je. — Za koga pa vpiješ? Jest bi pa ne. Po stojnicah je malo kupčije, stojnice pravzaprav niti nihče ne vidi. Vsi se gneto križem kražem v obeh smereh. Največja gneča je tam, kjer je največ žensk.

— To je pa že nesramnost! — Pejte se no solti! — Jo vidiš? Spet čaka, da jo udariš! — od kod je pa ta ušla? — Priliman nazaj! — Prosim te, pejva že enkrat nazaj! Mene še ni noben udaril! — Ojej, kaj bi blo, če bi vedla mat! Gospodična, pejte no dam, polenta vam bo zmznila! — Ježeš no, peto sem zgubila! —

Prišlo se dame v kožuhih in škornjih. Pa je začelo pokati kot takrat, ko je Adam Evo pretepal. Koroobači so peli po škornjih. — Saj niso ta prave, kar dejmo jih! Iz Trnovca so in s škornji gnoj voza in zele tlafo!

— Dej ga no! Primaž mu tako, da bo pomnil! Mulce smrkov! Dam pejte, z mlekom vas čakaja!

Prišlo se zonet druge — s koroobači — Zdej pa te poskuste, ču si upate! Fantiči so se potuhili ter se naglo izmuznili.

— Lej, zdaj se pa ne upaja! Mi je že žov, da sem ga kupila.

— Dejno jih me zdaj bunkat! Ni bilo dolgo in peklenščekove zanjke so se zadržile. Dekleta so se režala na vsa usta. Ponižno, voljno in z najslajšimi nasmehi so padale trdnjave. In nobena ni več cvilila. Naravnost božanski pari in nešteto jih je bilo. Izven šotorov je pa stal pripravljen mož. Dolčas mu ni bilo. Med gnečo pa ni silil.

— Dans mamo pa mi pendreke! Zivja!

— Koroobači!

— Kuga se pa dereš, krona! Misleš, da te boma poslušal!

Čez nekaj časa pa zopet: — Ava! Joj! In šepetaje: Ne tko tolt! Mene pa puste pri mir!

Piskanje, krik, cviljenje, pokanje, krot, Parkelj žanje.

Sicer pa — Miklavžev sejem je samo enkrat v letu in kdo bi zameril mladini, da se hoče na njegov račun malo pozabavati?

Vroča kri

Iz Celja

— Iz celjske gimnazije. Profesor celjske realne gimnazije g. Ante Naimarović je premeščen na gimnazijo v Varaždinu.

— Lastniki vinogradov v občini Celje-okolica so dolžni prijaviti najpoznejše do 10. t. m. pri okoliškem občinskem uradu letošnje količino pridelanega grozdja in vina.

— Hvalevredna akcija ženske podružnice CMD v Celju. Ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Celju je priredila v Celju in bližnji okolici posebno nabiralno akcijo za slovenske dijake na Koroškem. Uspeh akcije izkazuje 5320 Din dohodkov. Vsem darovalcem se odbor ženske podružnice CMD najprisrčneje zahvaljuje.

— Občni zbor celjske Strelske družine bo v ponedeljek 15. decembra ob 20. uri v klubovi sobi Celjskega doma. Pravico udeležbe ima vsak član, ki je v redu poravnal svojo članarino za tekoče leto, kakor tudi vsi oni člani, ki bi ta dan poravnali članarino za 1. 1930.

— Šolska predstava v okoliški šoli. Okoliška deška narodna šola v Celju priredi v nedeljo 7. t. m. posebno mladinsko prireditev, ki ima na sporedu med drugim nastop mladinskega pevskega zbora s koroškimi narodnimi pesmimi in pa igro v 3 dejanjih »Sola v nebesih«. Vabljeni so tudi odrasli, zlasti starši učencev te šole.

— »Svobodin« Miklavžev večer. Delavska telovadna in kulturna zveza »Svoboda«, podružnica v Celju, bo imela svoj letošnji Miklavžev večer v soboto 6. decembra v mali dvorani Celjskega doma. Pričetek ob 20. uri.

— Cez oblasti je zabavljaj. Ker je na Andrejevem sejmju pretekli terek v Prešernovi ulici zabavljaj čez občinsko sejmjsko pristojbino in čez orožništvo in policijo, je bil ovađen 31-letni sejmjar Miha H. iz Maribora. Miha se zagovarja, da je bil jezen le radi tega, ker je poleg njega postavil stojnico z igranjem na keglje neki drugi sejmjar, ki je delal dobre kupčije in je od bil Mihi vse odjemalce, tako da je ostal Miha brez izkupička.

Morske ribe

Danes v večji izbiri. Purani in piščanci, dnevno dobavljeni iz Hrvaške, cene zmerne. Vino: črnila Kuč, posebna letošnja specialiteta po Din 11. čez ulico Din 10.

OPERNA KLET
Ljubljana, Gledališka ul. 2

Zagonetna sveta.

— Papa, gospod učitelj je nam pravil, da bi sfrčali vsi v zrak, če bi ne bilo zakona o privlačnosti zemlje. Je to res?

— Seveda je res.

— Česa so se pa držali ljudje, dokler ni bilo tege zakona?

K. R. G. Brown: 70

Vitez enega dne

Roman

— O, premislil sem si. Življenje na kmetih je zame prenaporno, o tem sem se že prepiral. Poleg tega je v Londonu mnogo zanimivosti, ki bi jih rad videl. — Tower in Angleški muzej in — kje pa stanujete? — Jaz — v Chelsea. — In Chelsen in Mint — in tako dalje. Ste že bili kdaj v Toweru? — Ne. — Torej pojedete tja z menoj, a? Saj že dolgo nisva bila nikjer skupaj. Ah, zdaj sem se spomnil — pogledati moram, kje je Marvelka. Mislim, da bo še vedno tam, kjer sva jo pustila, ker ne spada baš med najboljše avtomobile. Prepričan sem, da je ni nihče ukradel. Če najdem koga, ki bi jo popravil — ali se vam smem ponuditi, da vas odpeljem v London? Ne jamčim, da prispeva do Londona, pač pa lahko obljubim, da se bom potrudil. Jeanne ni takoj odgovorila. In najbrž ne bo nikoli znano, ali je oklevala z odgovorom zato, ker ji je bila znana nezanesljivost Petrovega avtomobila ali pa je imela bolj osebne pomisleke. — Hvala lepa, Peter, — je odgovorila. — Zelo ste prijazni. In zopet je bilo vse tiho. — Povejte mi, ali sem res podoben človeku, ki ga razjeda tajna bolest? — je vprašal Peter. — Mi verjamete, da mi razjeda bolest srce liki črv mlado drevo? — Nikakor ne, — je odgovorila Jeanne. — In vendar je res. Kajti doslej je priznala tako ali drugače mojo uslugo še vsaka blagorodna dama, kateri sem pomagal vlomiti ali oropati koga. Z dvema, tremi plahimi besedami hvaležnosti, s šilingom, stisnjenim mi v pest, z rožo, odpeto z nedrji ali s čemurkoli. Samo vi hočete biti izjema. Jeanne ga je začudeno pogledala. — Da vas nisem našel davi v koči na obali, — je nadaljeval Peter, — bi mi bila ušla za hribe in doline brez besede v slovo. Mar bi bilo to lepo? Bi bilo to — častno? Kako naj bi vam predložil račun za uslugo? Kaj ni to... — Saj bi tega ne storila! — je vzklisknila Jeanne. — Ko ste prišli, sem

baš... sem vam baš pisala pisemce. Hotela sem ga pustiti v koči... — Pisemce? Pokažite ga! — O, saj sem ga že davno raztrgala. Zdaj ni več potrebno. — Kaj je pa bilo v njem? — je vprašal Peter z nekoliko večjim zanimanjem, nego so ga zahtevale okoliščine. — Samo — samo nekaj plahih besed hvaležnosti, — je odgovorila Jeanne v zadregi. — In naslov mojega brata, da bi mogli predložiti račun. Ko je Peter Cardinal zaslišal te besede, se je blaženo nasmehnil. Potem je pa globoko in zadovoljno vzdihnil. — Hvala bogu! In zopet sta obmolnila. Slednjič je Peter vprašal s sanjavi glasom: — Je vam že prišlo kdaj na misel, da so nastala vsa res velika odkritja nenadoma? Kar pomislite na dečka, ki je izumil parni stroj, ko se je igral s kotličkom vroče vode. Take reči pridejo vedno nepričakovano. Saj razumete, kako mislim, a? — Bojim se, da ne dobro, — je odgovorila Jeanne uljudno. — No, no, kar pogledajte naju. Včeraj ob tem času sploh še nisva vedela drug za drugega. Zdaj pa veva. Se vam ne zdi to čudno? — Hočete reči, da se vam zdi, da se že dolgo poznavata? — Da, tudi to sem hotel reči. Zdi se mi, da vas poznam takole kakih enaindvajset let. Se spominjate, kako sem vam dal takrat v otroški sobi ob deževnem vremenu groš, vi ste pa obljubili... — Mislija sem, — ga je prekinila Jeanne, — da mi boste pripovedovali pravljico o »Rdeči kapici«, toda ta se začena drugače. — Da, imel sem namen, toda zdaj se je ne morem spomniti. Toda če hočete na vsak način pravljico, vam povem tisto o gospodu A. in gospodični B. — Te pa menda res še nisem slišala, — je odgovorila Jeanne smeje. — Če bi jo bili že slišali, bi ne bilo vredno pripovedovati jo. To je resnična pravljica. In celo pravljica s problemom. — Kaj naj stori gospod A.? Odkrito rečeno, veselilo bi me, če bi mogli odgovoriti na to vprašanje, ker gre za mojega prijatelja. Imenujeva ga A. — Zakaj pa ne, — je pritrdila Jeanne. — Torej poslušajte, — je začel Peter, zroč nekam v daljavo. — Poznam gospoda A. že več let in zelo rad ga

imam. Ni sicer nobena zvezda, pač pa pošten, živali ima rad. Živiva se rad in sploh. No in primeril... da se je gospod A. nedavno... z nekim dekletom. — Kaj poveste! — je vzklisknila Jeanne. — O, z imenitnim dekletom. Zelo mikavna na duhu in na telesu. Imenujeva jo B., da? Zdi se, da se je A. seznanil z B. po golem naključju in da je prebil z njo mnogo ur zaradi okoliščin, na katere ni imel nobenega vpliva. In gospod A. je bil čedalje bolj vesel, da se je seznanil z njo, kajti gospodična B. je zares izredno dekle. Peter je obmolnil. — Hm, in kaj je bilo potem? — je vprašala Jeanne. — Zaenkrat nič. Zdaj baš prihajava do zagate, v kateri bi mi bil dobrodošel vaš nasvet. Kaj naj stori gospod A.? — Jeanne se je skrivaj ozrla nanj, toda Peter je zrl zamišljeno v tla. — Čakajte — tega ne razumem dobro. Kaj bi pa gospod A. hotel storiti? — Saj to je vendar jasno. O, vrag vzemi mojo pozabljivost — najvažnejšega pa nisem povedal. A. je namreč čisto navaden zemljan — denarja sploh nima in nič posebnega ni na njem. Takih gospodov A. hodi po svetu na tisoče. Gospodična B. pa ni navadno dekle. Ona je poglavje zase, a vrhu tega še imenitnega rodu. Modra kri in druge take zadeve. No, in moj prijatelj A. čuti, da bi ga gospodična B. morda v bodoče ne hotela več poznati, ker ga pozna komaj en dan in ker ji zdaj ne bo več potrebno poznati ga. Je vam to — jasno? — Jeanne je zrla v oblak na nebu in ni hotela pokazati, da prav dobro razume, kam pes taco moli. Odgovorila je mirno. — Bojim se, da gospod A. ni o sebi posebno dobrega mnenja, če se boji tega rizika. — Da, toda vsa nesreča je v tem, da A. ni fant, s katerim bi mogla biti gospodična B. samo znana. To bi mu utegnulo nekega lepega dne udariti v glavo in hotel bi odločno poseči v njeno bodočnost ali kaj podobnega. In tako je riziko v resnici na strani gospodične B. Zopet sta nekaj časa molčala. Jeanne je zrla še vedno v nebo, kakor da je na njem kaj posebno zanimivega. Slednjič je pa obrnila glavo in se ozrla

na Petra. Opazila je, da jo nekam čudno gleda. In naenkrat se je njegov obraz izpremenil. Postal je plah in še bolj zamišljen. Sedel je bliže k nji, vzdihnil ter vprašal zelo tiho in plaho: — Torej kaj mislite, Jeanne? — Jeanne ga je vprašujoče pogledala in odgovorila z nežnim glasom: — Mislim, da bi gospodična B. rada poskusila to, gospod A.! Konec.

Kralj treh kraljev umira

Husein Ibn Ali, oče treh kraljev, ki je bil nekoč sam vladar, se bori v mali hišici na otoku Cypru s smrtjo. Že pet let živi tu osamljen v izgnanstvu in skoraj bi lahko rekli v bedi. Zadnja leta je bil skoraj vsakdanji gost na sodišču, kamor so ga pošiljali njegovi uniki, ker računov ni hotel, še večkrat pa ni mogel poravnati. Nekateri namreč trdijo, da je kralj Husein bogat in da ga nista podpirala samo njegova sinova, kralji Faisal iraki in emir Abdula zajordanski, ki sta prihitela k njegovi smrtni postelji, temveč da mu je tudi angleška vlada plačevala lepo rento. Prebivalci otoka Cypra pripovedujejo, da je klet v Huseinovi hišici polna zlata in da kralj rad hodi k svoji zakladu, da se naslaja ob pogledu nanj. Husein ima za seboj burno preteklost. Rojen je bil l. 1856 v Carigradu iz najstarejše arabske rodbine, ki sega tja daleč do preroka Mohameda. V mladih letih je živel na dvoru svojega strica emira Abdula v Hedžasu, po njegovi smrti je pa organiziral vstajo proti njegovemu nasledniku in zato je bil izgnan v Carigrad. Tam je ostal do l. 1908, ko je postal naslednik svojega strica. Med svetovno vojno se je pridružil zaveznikom proti obljubi Angležev, da ga posade na prestol arabske države. V svetovno vojno so posegli Arabci šele, ko so vdrli Angleži v Palestino in takrat se je pojavil med njimi skrivnostni major Lawrence, da bi jih organiziral. Husein, ki je bil postal ta čas kralj Hedžasa, je protestiral proti določi mirovne pogodbe, po kateri naj bi bila Arabija razdeljena med Francijo in Anglijo. Njegovi zastopniki so sicer podpisali versajlski mir, toda Husein se je obotavljal potrditi ga. Leta 1924 so ga proglasili Arabci za kalifa, toda poglavar Vahabitov Ibn

Saud ga je kmalu prisilil odstopiti. Umaknil se je svojemu sinu Aliju, toda Ibn Saud je odstranil tudi njega. Husein, ki se je nazival kralj Arabije, ni ki, še zdaj nastopa kot tak, ni nikoli odpuštil Angliji, da ni držala obljube. Kot vladar je pokazal mnogo razumevanja za napredek. V svoji palači je imel celo telefon, ki je bil instaliran tako, da so bili izključeni vsi drugi aparati takoj, čim je dvignil slušalko. Tako nihče ni mogel poslušati njegovih pogovorov. Njegova sinova Faisal in emir Abdula sta odletela v Aleksandrijo z letalom, do otoka Cypra sta se pa odpeljala na angleški torpedovki.

Vroča kri

Ljubavna tragedija

V soboto zvečer se je odigrala na avenue de l'Opera v Parizu pretresljiva ljubavna tragedija. Na tej najprometnejši pariški ulici se je pojavil velik avto, ki ga je sofinanciral lastnik sam, ravnatelj nekega pariškega kinematografa. Za njegovim hrbotom je sedela bivša njegova priležnica, 21 letna Rachel Mery. Nenadoma je zgrabila šoferja za ovratnik in ga ustrelila v glavo z revolverjem, ki ga je bila vzela svojemu očetu. Šofer je bil takoj mrtev. Avtomobil je drvel nekaj časa križem kražem po ulici, napravil je velik lok in zavozil na hodnik, kjer se je zaletel v bližnjo hišo in ustavil. Morilka je hotela pobegniti, pa so jo prišli. Na vprašanje, zakaj je svojega bivšega ljubčka ustrelila, je odgovorila, da bi jo bil sicer umoril on. Na policiji sploh ni hotela odgovarjati na vprašanja. Prosila je samo vode, da bi si umila okrvavljene roke. Gre za tragedijo ljubosumne in zavržene ljubice. Ravnatelj kinematografa je bil našel drugo priležnico in prva je sklenila osvetiti se mu. Hotela se je zastrupiti, pa je bila namesto strupa jodovo tinkturo, ki ni učinkovala. Svojega bivšega ljubčka je izvabila na izprehod z avtomobilom, da bi ga mogla ustreliti. Izročili so jo sodišču. Delitev dela. — Saj ni mogoče, da bi si bila v treh dneh ogledala ves Rim! — Seveda je mogoče. Ženo sva si razdelila delo. Ona je hodila po cerkvah, jaz pa po muzejih.

PREMIJO

Din 500.000

je dobila danes (5. XII. 1930.) zopet pri nas kupljena srečka št. 18.359

BANKOVNO KOMANDITNO DRUŠTVO

A. REIN I DRUG

ZAGREB, Ilica 15, Gajeva ul. 8.

BEOGRAD, Knez Mihajlova 47.

V globoki potrtosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je naša nadvse ljubljena mama, tašča, stara mama in teta, gospa

Terezija Kuzmin

dne 4. t. m. po dolgem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto 6. t. m. ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v cerkvi Sv. Nikolaja v torek dne 9. t. m. ob 7. uri zjutraj.

V Ljubljani, dne 4. decembra 1930.

EMILIO, IVAN, sinova — CELESTINA, FRANCKA, MARIJA in JULKA, hčere — ALOJZIJ GLAVNIK, ALOJZIJ TOMŠIČ in CIRIL KEMPERLE, zetje, ter vsi vnuki in vnučkinje.

Mestni pogrebni zavod

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih za odgovor znakom! Ne vprašajte brez znamke ne odgovarjamo Najmanjši oglas Din 5-

Trgovski pomočnik

mešane stroke, z najmanj petletno prakso, dobi takoj mesto. Ponudbe s prepiš: spričeval na naslov: Ivan Vindiš, trg., Leskovec — Sv. Andraš Hal., via Ptuj. 2983

ZASTOPNIKE

v vsakem večjem kraju vse drzave ISCEMO. Strokovno znanje ni potrebno. Visok zaslužek. Ponudbe na: Publicitas, Zagreb, Ilica 9 pod br. 25166.

LOVSKO PUŠKO

trocevk, iz Kruppovega jekla, kl. 16, skoro novo, proda Dražad, Novo mesto. 2993

FRIZER

za dame in gospode, zmožen vodne ondulacije, dobi stalno službo. Vpoštevajo se le prvovrstni delavci z dobrimi spričevali. Poleg celotne oskrbe v hiši do 800 Din plače. Franjo Dučić, Požega, Slavonija. 2994

MEBLOVANO SOBO

oddam dvema gospodoma. Istotam oddam prostor za skladišče. Naslov v upravi Slovenskega Narodca. 2990

Restavracija v Zagrebu

na izbornem prostoru v centru mesta, z vsem inventarjem in dolgoletno najemno pogodbo takoj poceni naprodaj. Pojasnila daje Gjuro Valjak v Marboru. 2982

Priporoča se modna trgovina

T. Eger

Ljubljana

Sv. Petra cesta 2

Premog, drva, koks

prodaja Vinke Podobnik Tržaška cesta št. 16 telefon 33 13

NAZNANILO

Centenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril zopet sam v Šiški, v svojih prostorih iz l. 1911. obstoječo

trgovino s perutnino

Postregel bom z najfinejšo pitano zaklano štajersko perutnino, kakor purani, gosmi, racami Poularde-kokošmi itd. Naročila za Božične praznike se točno izvršujejo ter do Naročila za Božične praznike se točno izvršujejo ter dostavijo na dom. — Zahtevajte cenik! Se priporoča.

ALEKS. HEDZET

trgovina s perutnino

LJUBLJANA VII., Aleševčeva ul. 7.

Lovske puške

floberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovške in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER ouškar.

Liubliana Kongresni trg št. 6

NAJMODERNEJŠE VZORCE

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur veze najfineje in najceneje

MATEK & MATEŠ LJUBLJANA DALMATINOVA 13.

Enflanje, ašuriranje, predtiskanje takoj.

Na tisoče ljudi premišljuje, kako naj najlepše in najceneje pripravijo iznenadenje svojim najdražjim. Pripravili smo darove za bebico, brata, sestro, mater, očeta, staro mater in starega očeta. Naši darovi prinašajo radost posameznim in vsej družini. Posetite naše prodajalnice, naši sotrudniki Vam bodo pri izbiranju pomagali. — Poklonila, ki ne ustrezajo, a so kupljena v naši prodajalni, zamenjavamo ali vračamo čenar.

Te lahke atlasaste čevljičke Vam pobarvamo v barvo Vaše toaleti.

Za haljo zaprte barve.

Najlepši za družbo.

Za ples najlepši.

Labki za ples.

K smokingu.

Za gledališče.

Za vsako vrsto čevijev posebne galoše.

Gabarden

In cele gume

Damska s patentno zaponko

Za šolarje doma.

Za najmanjše.

Za zjutraj in zvečer.

Damski s pomponom.

Za preobuvanje po delu.

Za potovanja.

Za svak dan.

Topli domači čevlji za Vas

Za vežbo.

Otrokom za šolo.

Za dež in neugodno vreme.

Za mraz in sneg.

Za železničarje in pismonoše.

Za starejšo gospodo.

Skupaj dinarjev 840.—

Rato